

Listayhtiötilaisuus 2020

Covid-19-pandemia haasteena taloudelliselle raportoinnille

Listayhtiötilaisuus 2020

Covid-19-pandemia haasteena taloudelliselle raportoinnille

8.30 Tilaisuuden avaus

8.50 Listayhtiöiden talouden seurannan havaintoja vuonna 2020

→ Q&A

9.10 Valvontahavaintoja sekä valvonnan painopisteet tilinpäätöksissä 2020

Johdon harkinta ja arviot korostuvat

Valvojan terveiset rahoitusriskien osalta

Arvonalentumistestauksista epävarmuuden vallitessa

Nostoja vuokrasopimuksia koskevan standardin soveltamisesta

→ Q&A

10.30 Tauko

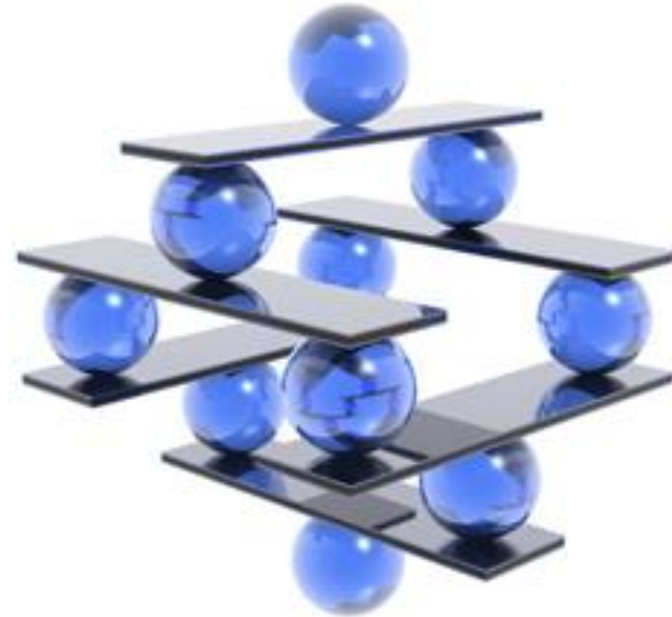
Listayhtiötilaisuus 2020

Covid-19-pandemia haasteena taloudelliselle raportoinnille

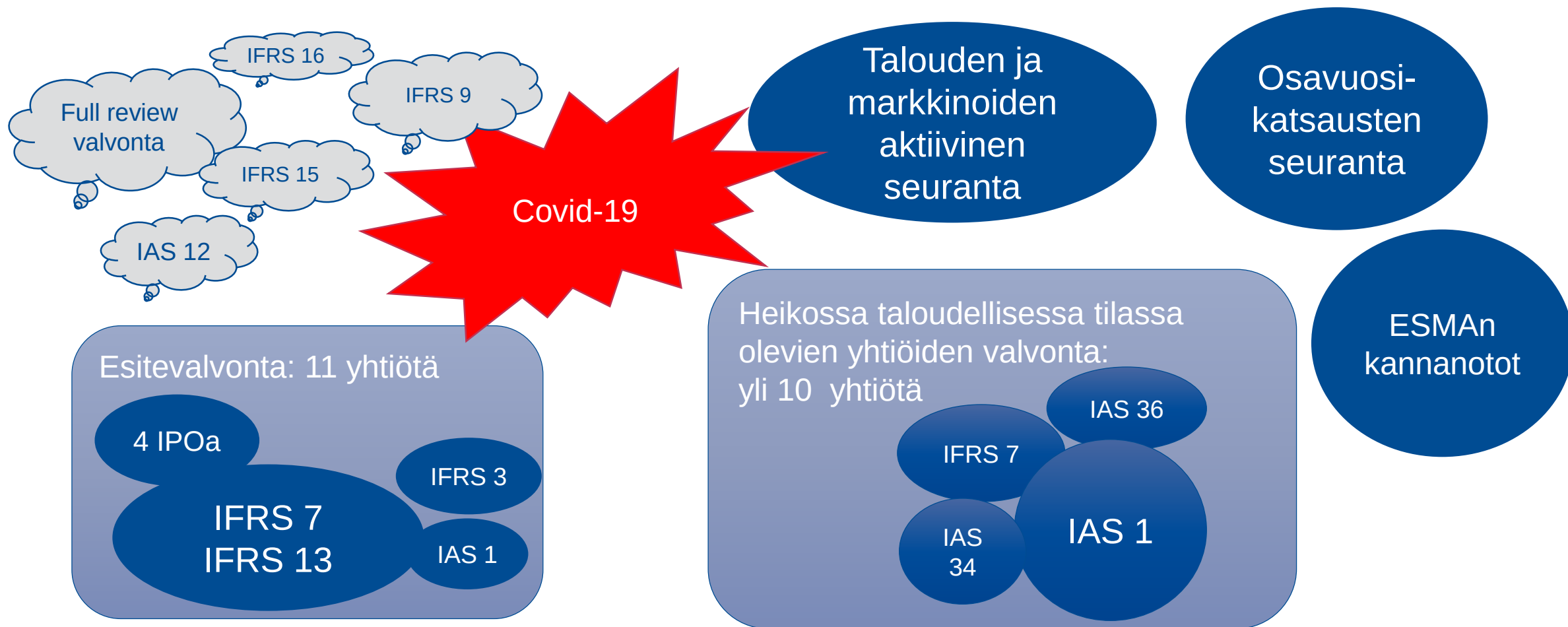
- 10.45 IASB:n ajankohtaiset aiheet sekä sääntelyhankkeet – ESMAn ajatuksia ja painotuksia
- 11.05 ESEF – tilannepäivitys
→ Q&A
- 11.20 Ajankohtaista listayhtiöiden sääntelystä ja tiedonantovelvollisuudesta
- 12.05 Q&A ja tilaisuuden päätös

Tilaisuuden avauksen sisältö

- IFRS-valvonta vuonna 2020
- Tarkastusvaliokunnan merkitys sekä tilintarkastuksen haasteet
- Wirecard yrityspetos – Euroopan tilinpäätösvalvonta stressitestissä

IFRS-valvonnan uudelleen kohdentaminen

Talouden seuranta korostuu poikkeuksellisissa oloissa

- Uuden tilanteen ja ilmiön ymmärtäminen välttämätöntä
- Valvojan tärkeää saada ajantasainen kuva listayhtiöiden taloudellisesta tilanteesta ja mahdollisesta kriisiytymisestä
 - Osavuosikatsausten ja pörssitiedotteinen tavanomaista laajempi läpikäynti talouden näkökulmasta
 - Apuna valvonnan suuntaamisessa
 - Seuranta- ja analyysityön perusteella pystytään tunnistamaan taloudellisen raportoinnin ongelmakohtia
- Ongelmakohtien tunnistamisessa ja valvojan viestinnässä myös ESMAlla tärkeä rooli – kansalliset kannanotot ESMAn pohjalta

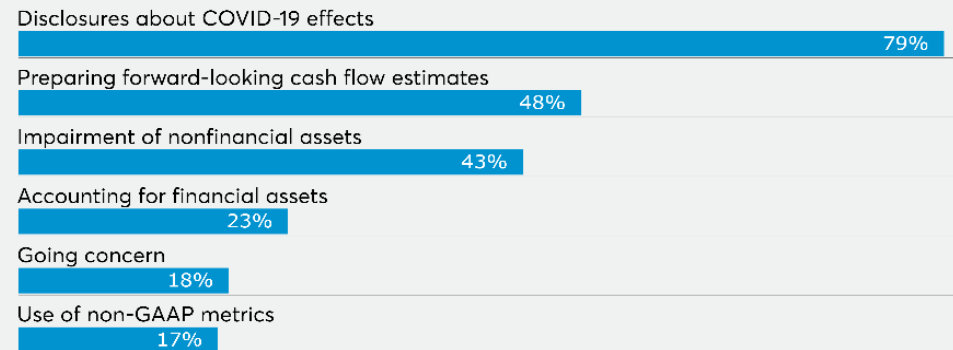
Tarkastusvaliokunnan merkitys sekä tilintarkastuksen haasteet

Taloudellisen raportoinnin osa-alueet stressitestissä

– tarkastusvaliokunta tärkeässä roolissa

- Taloudelliselta raportoinnilta vaaditaan tässä hetkessä aikaisempaa enemmän
 - avointa, ajantasaista, luotettavaa, erilaista tietoa (esim. skenaariot)
- Tarkastusvaliokunnan tehtävät tärkeitä, kun stressitestiin joutuu yhtiön
 - liiketoiminta
 - taloudellinen raportointi
 - riskienhallinta ja sisäinen valvonta
 - tilintarkastus
- Aito tarve tarkastusvaliokunnan asiantuntemukselle laskentatoimesta/tilintarkastuksesta
 - esim. riippumaton näkemys johdon harkinnalle ja arvioille tilinpäätöksessä

COVID concerns for audit committees

Source: KPMG Audit Committee Institute

Finanssivalvonta hakee tuntumaa tarkastusvaliokuntien toimintaan – tilaisuus ja raportti

To the audit committees/
the boards of directors performing functions of the audit committee

Audit Committee Survey

The EU regulation on specific requirements regarding statutory audit of Public Interest Entities (PIEs) introduces a new obligation on National Competent Authorities in the EU to monitor developments in the PIE audit market, and in particular to assess the performance of Audit Committees.

The Committee of European Auditing Oversight Bodies (CEAOB), which is the new framework for co-operation between national audit oversight bodies at EU level, has decided to conduct an audit committee survey. The survey is carried out by the competent European authorities. The Finnish Patent and Registration Office (PRH) is the competent authority for audit oversight including the task of market monitoring.¹ PRH is also a member of the CEOB. The Financial Supervisory Authority (Finanssivalvonta, FIN-FSA) is the competent authority for evaluating and monitoring the activities of audit committees.² Therefore, PRH and FIN-FSA are carrying out the audit committee survey in collaboration.

The target group of the survey is Finnish public interest entities. The respondents represent a large sample of Finnish public interest entities, including listed companies, credit institutions, pension insurance companies and insurance companies. The questionnaire comprises of standard questions prepared by CEOB which are complemented by some additional questions by the Finnish authorities.

¹ EU regulation (No 537/2014) 16 April 2014

Article 27 Monitoring market quality and competition

1. The competent authorities designated under Article 20 (1) and the European Competition Network (ECN), as appropriate, shall regularly monitor the developments in the market for providing statutory audit services to public interest entities, and shall in particular assess the following:

(a) the risks arising from high incidence of quality deficiencies of a statutory auditor or an audit firm, including systematic deficiencies within an audit firm network, which may lead to the demise of any audit firm, the disruption in the provision of statutory audit services whether in a specific sector or across sectors, the further accumulation of risk of audit deficiencies and the impact on the overall stability of the financial sector;

(b) the market concentration levels, including in specific sectors;

(c) the performance of audit committees;

(d) the need to adopt measures to mitigate the risks referred to in point (a).

² Law on financial supervision (12.8.2016/642) 50 § 1

Acting as the competent authority regarding audit of a public interest entity

In accordance with article 20 (2) of the EU Audit Regulation, Financial Supervision acts as the competent authority for the evaluation and monitoring of the activities of audit committees referred to in article 27(1) c of the regulation

FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY

Snellmaninkatu 6, P.O. Box 103, FI-00101 Helsinki, Finland • Telephone +358 9 183 51 • fin-fsa.fi

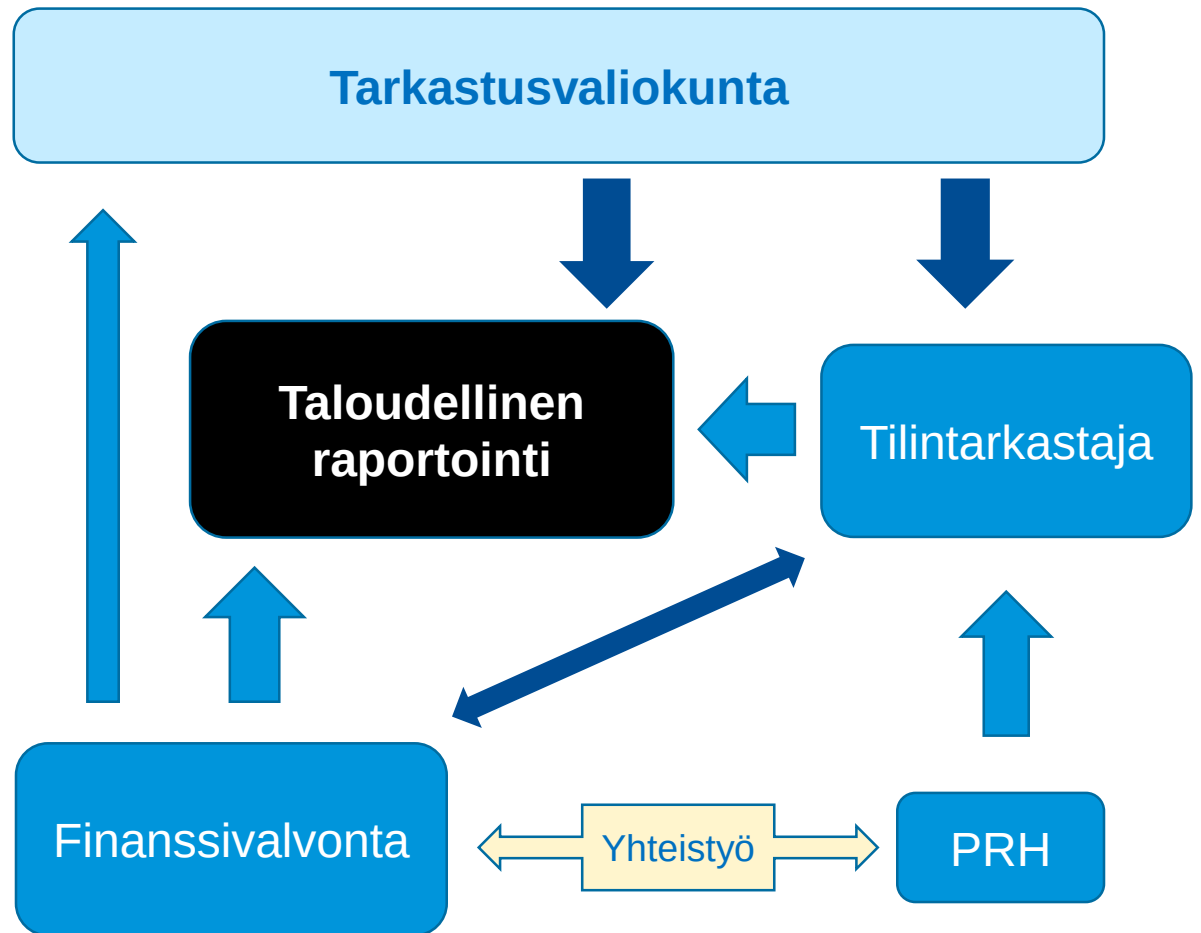

REPORT ON THE AUDIT COMMITTEE SURVEY FEBRUARY 2020

Raportin tuloksiin kannattaa tutustua – katso [täältä](#)

Finanssivalvonnan tehtävänä mm.

- Valvoa IFRS-standardien noudattamista
- **Seurata ja arvioida PIE-yhteisöjen tarkastusvaliokuntien toimintaa**
 - voi määrääjäksi, enintään kolmeksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta PIE-yhteisön hallintoelimissä
- Toimia tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä tilintarkastusvalvonnan kanssa
- Käydä kahdenvälistä vuoropuhelua luottolaitosten ja vakuutusyhtiöiden tilintarkastajien kanssa

Taloudellisen raportoinnin puolustusjärjestelmässä useita tahoja

Skandaaliyhtiöissä puutteita myös tarkastusvaliokuntatyöskentelyssä

Toshiba Corporation (2015), Japan

Overstated operating profits by more than \$1.2 billion in a scandal that began in 2008 and spanned 7 years.

Carillion (2018), United Kingdom

The company's collapse left £2 billion owed to its suppliers and £2.6 billion in pension liabilities.

Wirecard (2020), Germany

Filed for insolvency after admitting that approximately \$2.6 billion of assets on the company's balance sheet likely did not exist.

IAASB

FRAUD AND GOING CONCERN IN AN AUDIT OF FINANCIAL STATEMENTS - EXPECTATION GAP

Toshiba's majority independent audit committee is under fire for not properly or sufficiently performing its oversight duties. The committee chairman did not proceed with repeated requests to review certain accounting treatments when submitted by the other members; as the former CFO of the company, the chairman presumably knew of these accounting irregularities. To further dishearten investors, the Independent Report also pointed out that the audit committee was not comprised with enough members who had an adequate knowledge of finance and accounting. Copyright 2016 Glass, Lewis & Co.,

When the once high-flying payments company entered the Dax in 2018, replacing German lender Commerzbank, it displayed a lack of basic corporate governance requirements. Wirecard's supervisory board did not have an audit committee, and it repeatedly missed the statutory deadline for the publication of quarterly and annual results.

FINANCIAL TIMES

OCTOBER 5 2020

Conclusion

The fallout from Carillion will continue for quite some time. British lawmakers and regulators have called for investigation of the company itself, and its external auditor; into the auditing profession overall, and whether the Big Four firms need more competition; and even into other regulatory and policy lapses that let such an important provider of services to the British government go bankrupt so quickly.

The corporate governance community, however, can take away several important lessons. Above all, audit committees need to ensure they understand the risk management practices in operations that undergird the financial results they review and approve. They must also establish a progressive internal audit function — one that can pivot quickly along with a swiftly tilting risk landscape.

Tilinpäätöksen laadintaprosessissa huomioitava covid-19-pandemian aiheuttamat vaikeudet tilintarkastukselle

Vaikutus tilintarkastukseen

- Rajoitukset ja muut muutokset tilintarkastuksen käytännön suorittamiseen (fyysiset tapaamiset, konsernin ulkomaisten osien tilintarkastusten valvonta, havainnointi ja inventointiin osallistuminen) vaikeuttavat tilintarkastusta
- Kontrollit eivät mahdollisia tai eivät toimi riittävän hyvin
- Mahdollisuudet kontrollien ohittamiseen ja väärinkäyttöihin voivat kasvaa
- Poikkeuksellisen suurista epävarmuustekijöistä johtuen arvioiden tarkastaminen ja johdon haastaminen johdon harkintaa vaatineissa asioissa aikaisempaa tärkeämpää

Huomioitavaa tilinpäätöksissä

- Olosuhteiden ja tulevaisuuden epävarmuustekijöistä johtuen tilintarkastuskertomuksiin voi tulla lisätietokappaleita, tai jopa mukautuksia
- Johdon harkintaan (ml. toiminnan jatkuvuuden arviointi) ja arvioihin liittyen on kiinnitettävä erityistä huomiota
 - dokumentaation hyvään tasoon
 - tilinpäätöksessä annettavien tietojen riittävyteen
- Mahdollisesti varattava enemmän aikaa 31.12.2020 tilinpäätösten tilintarkastuksiin?

“With so much uncertainty, the role of auditors has never been more important or more difficult. Judgment calls this year will be harder than ever.” (FT 31.10. 2020, Chairman of B4 firm)

Wirecard yrityspetos – Euroopan tilinpäätösvalvonta stressitestissä

Yksi suurimmista yrityspetoksista Euroopassa toisen maailmansodan jälkeen

- Münchenin tuomioistuimen nimeämän valvojan arvion mukaan Wirecardin varojen todellinen arvo on 428 miljoonaa euroa (FT 23.9.2020).
- Wirecardin entiselle johdolle esitettyjen syytteiden mukaan velkojia on huijattu 3,2 mrd. eurolla.
- Wirecardin pitkäaikainen tilintarkastaja Ernst & Young ("EY") ei havainnut useamman vuoden aikana tapahtunutta vääristelyä.

28.4.2020

- ▶ KPMG:n erikoistarkastusraportti julkaistiin 28.4.2020. KPMG ilmoitti, ettei se voinut varmistaa, että vuosina 2016 -2018 raportoidut Wirecardin voitot olivat aitoja. KPMG kyseenalaisti lähes 2 mrd. euron suuruisten kassavarojen olemassaolon.

25.6.2020

- ▶ Kesäkuun 25. päivänä 2020 Wirecard ilmoitti hakeutuvansa konkurssimenettelyyn. Wirecard on historian ensimmäinen konkurssimenettelyyn hakeutunut DAX 30 - indeksiin kuuluva yritys.

2015 - 2019

2020

Kirjoittelu lehdistössä jatkui aina vuoden 2020 tapahtumiin asti

24.4.2015

- ▶ FT aloitti Wirecard-artikkelien sarjan. Yhteensä noin 10 artikkelia julkaistiin 2015-2020. Niissä kyseenalaistettiin esim. yhtiön hankintaprosessi sekä liiketoiminta Lähi-idässä ja Aasiassa.

21.10.2019

- ▶ Yhtiö nimittää KPMG:n selvittämään väitettyjä väärinkäytöksiä.

22.6.2020

- ▶ Wirecard tunnusti monivuotisen kirjanpito petoksen ja ilmoitti, että 1,9 mrd. euron käteisvaroja, joiden piti olla talletettuna kahden aasian pankin ns. escrow-tilillä, ei todennäköisesti ole olemassa, ja että aikaisemmin ilmoitetut taloudelliset luvut eivät ehkä ole luotettavia.

ESMA julkaisi tilinpäätösvalvontaa koskevan vertaisarvioinnin tulokset

- ESMA analysoi komission pyynnöstä syys-lokakuussa Saksan tilinpäätösvalvonnan toimintaa Wirecard-tapauksessa
 - ESMA:n tehtävä on edistää harmonisoitua tilinpäätösvalvontaa Euroopassa
 - ESMA suorittaa säännöllisesti vertaisarvioita (peer review) vahvistaakseen valvonnan yhtenäisyyttä
- Vertaisarviointi keskittyi siihen, miten Saksan valvojat (BaFin ja FREP) olivat noudattaneet *ESMAN tilinpäätöstietojen valvontaa koskevien ohjeiden* vaatimuksia Wirecard-tapauksessa
 - Finanssivalvonnan on myös noudatettava ko. ohjeita ja voi olla arvioinnin kohteena
- Vertaisarvioinnin tuloksia
 - Saksan valvojilla on hyvät resurssit ja henkilökunta ammattitaitoista
 - Petosten havaitseminen käytännössä lähes mahdoton tehtävä valvojalle
 - BaFin:n riippumattomuus liikkeeseenlaskijoista ja poliittisesta päätöksenteosta ei kiistatonta
 - Valvonnan suorittamisessa heikkouksia (ammatillisen skeptisyys, valvonnan oikea-aikaisuus, markkinoiden seuranta/lehdistöseuranta, työn tehokas kohdentaminen ja dokumentointi)
 - Valvojatahojen välillä tiedonkulkuhaasteita ja yhteistyön riittämättömyyttä tilintarkastusvalvonnan kanssa

Muita seurauksia ja vaikutuksia

- Euroopan komissio tutkii Saksan finanssivalvojan toimintaa
 - ⇒ Komissio on ilmoittanut arvioivansa Wirecard-tapauksen vaikutuksia unionin pääomamarkkinoiden sääntelyyn ja valvontaan ja ryhtyvänsä toimiin unionin oikeudellisessa kehyksessä havaittujen puutteiden korjaamiseksi
 - ⇒ ESMAn tekemä vertaisarvio ja siitä julkaistu raportti on osa komission arviointia
- Saksan tilinpäätösvalvontajärjestelmä (kaksi valvojatahoa) rakenteellisen arvioinnin kohteena
- Münchenin syyttäjäviranomainen tutkii Wirecardin hallituksen toimia
- Wirecardin johtohenkilöiden pidätykset ja etsintäkuulutus
- Saksalainen asianajotoimisto on nostanut kanteen sijoittajien puolesta EY:tä vastaan laiminlyönnistä tilintarkastuksessa
- Saksan tilintarkastusvalvoja APAS tutkii EY:n tekemää Wirecardin tilintarkastusta
- Tilintarkastajien vastuunrajoituksiin suunnitellaan Saksassa tiukennuksia

Hyödyllisiä julkaisuja

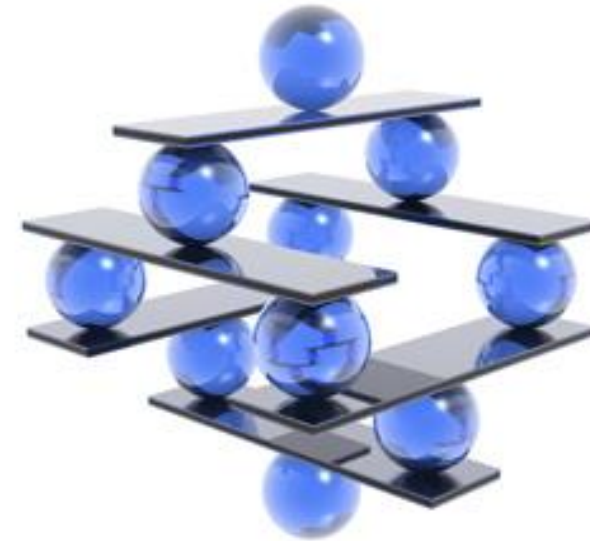
- [ESMA Public Statement on the European Common Enforcement Priorities 2020](#) (28.10.2020)
- [ESMA painottaa läpinäkyvyyttä vuodelta 2020 laadittavissa puolivuosisikatsauksissa](#) (Markkinat-tiedote 1/2020)
- [ESMAN Covid-19-pandemian johdosta julkaistut taloudellista raportointia koskevat kannanotot ja kansalliset toimenpiteet](#) (Markkinat-tiedote 1/2020)
- [FRC Reporting Lab: COVID-19 – Going concern, risk and viability – Reporting in times of uncertainty](#) (June 2020)
 - Mm. toiminnan jatkuvuus, johdon harkinta ja arviot sekä skenaariot
- [FRC Covid-19 Thematic Review: Review of financial reporting effects of Covid-19](#) (July 2020)
 - Mm. toiminnan jatkuvuus, rahoitusriskit, kovenantit, odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), johdon harkinta ja arviot sekä arvonalentumistestaukset

Listayhtiöiden taloudellisen seurannan havaintoja vuonna 2020

Johtava IFRS-asiantuntija Sirkku Palmuaro

Sisältö

- Miten covid-19-pandemian vaikutukset näkyivät listayhtiöiden 2020 raporteissa?
- Omaisuuserien arvonalentumiset
- Alustavia havaintoja ESMAn Eurooppa -tasoisesta selvityksestä vuoden 2020 puolivuosisikatsauksista

Tietojen keräämisessä on käytetty omia kaavoja, jotta tieto olisi vertailukelpoista yhtiöiden ja kausien välillä. Tulokset ovat ainoastaan suuntaa antavia, kriteeristöä ei kehitetty tarkasti.

Kehitys pähkinäkuoressa kvartaaleittain 2020 (1/2)

Q1 (n=95)

- Kokonaisliikevaihto -3,5 %*
- Yhteenlaskettu tulos verojen jälkeen -1,5 %*
- Kassavarat yhteensä +26 %**
- Velkaantuneisuusaste***
 - km. 81 %
 - Kokonais- 56 %

Q2 (n=105)

- Kokonaisliikevaihto -9 %* (pl. FortumUniper)
- Yhteenlaskettu tulos verojen jälkeen - 32 %*
- Kassavarat yhteensä +29 %**
- Velkaantuneisuusaste***
 - km. 118 %
 - Kokonais- 62 %

Q3 (n=85)

- Kokonaisliikevaihto -9 % (pl. FortumUniper)
- Yhteenlaskettu tulos verojen jälkeen + 42 %*
- Kassavarat yhteensä +24 %**
- Velkaantuneisuusaste***
 - km. 79 %
 - Kokonais- 100 %

“Suomalaisten pörssiyhtiöiden taseet olivat kriisin käynnistyessä lähtökohtaisesti vahvat muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta”, totesi Katja Keitaanniemi (Kauppalehti 9.4.)

*Suhteessa vertailukauteen **Suhteessa 31.12.2019

***Velkaantuneisuusaste: yhteenlasketut korolliset velat / yhteenlaskettu oma pääoma, ei sisällä Financials –toimialan yhtiöitä

Kehitys pähkinäkuoressa kvartaaleittain 2020 (2/2)

Q1 (n=95)

- Likviditeettitilannetta kuvattiin pääosin hyvänä
- Arvonalentumisia* muilla kun pankkitoimialoilla raportoivat 5 yhtiötä (ei merkittäviä)

Q2 (n=105)

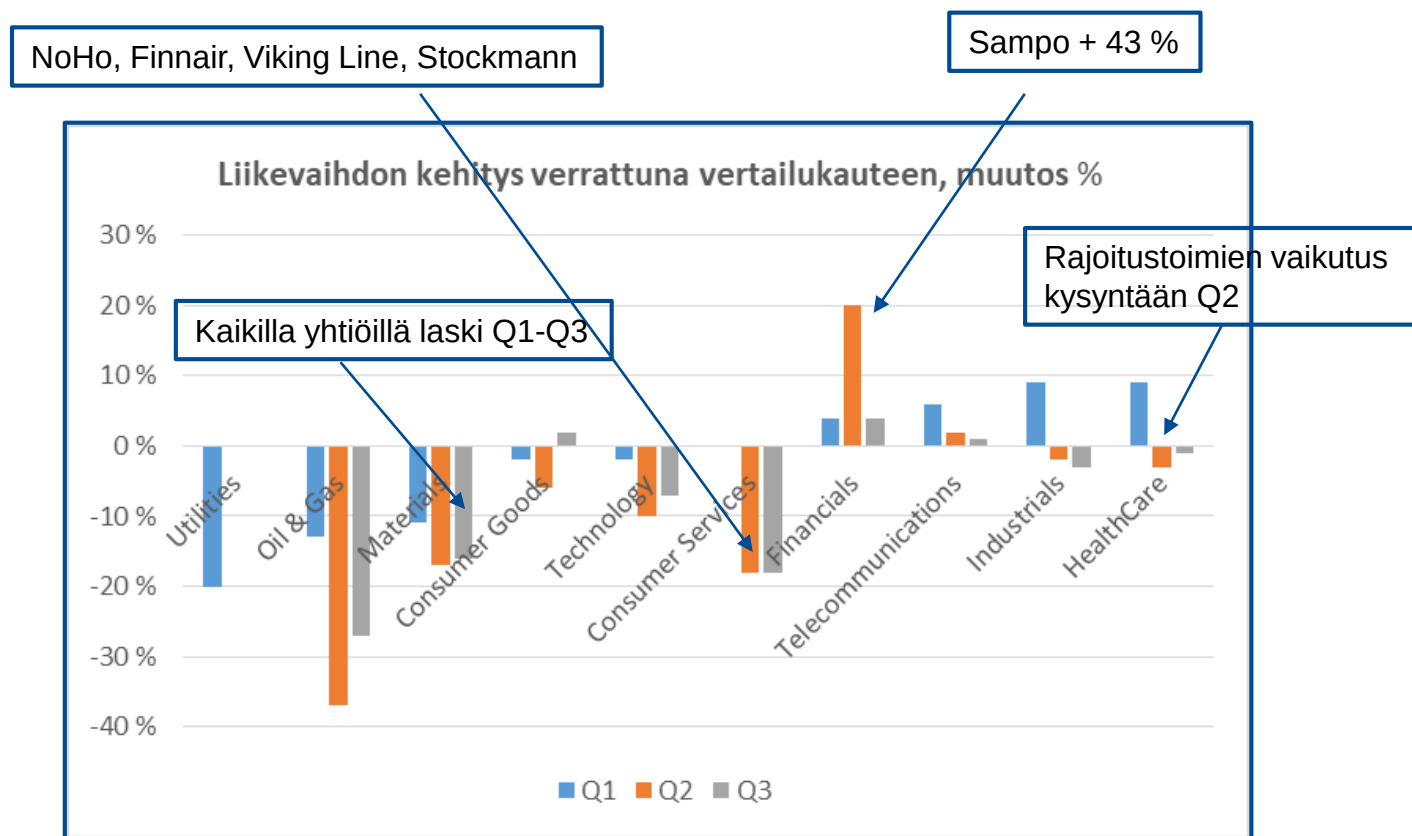
- Likviditeettitilannetta kuvattiin edelleen pääosin hyvänä
- Arvonalentumisia* muilla kun pankkitoimialoilla raportoivat 12 yhtiötä (ei kovin merkittäviä)
- Osavuosisikatsausjakso toteutui ennusteita parempana.
 - yritysten nopea reagointi pandemian alettua
 - sopeutustoimien onnistuminen

Q3 (n=85)

- Kustannusrakenteen joustoja kuvattiin onnistuneeksi
- 6/10 toimialasta paransi tulosta vertailukauteen verrattuna (Q2: 3/10)
- Yhtiöt kuvasivat aktiivisesti maksuvalmiustilannettaan ja sen varmistamiseksi tekemiään toimenpiteitä
- Arvonalentumisia* edelleen vähäisessä määrin

* Arvonalentumiset = ei-rahoituksellisten erien arvonalentumiset ja negatiiviset arvonmuutokset

Liikevaihdon kehitys kvartaaleittain suhteessa vertailukauteen

**Q1: Kokonaisliikevaihto laski - 3,5 %
(ilman Fortumia -2 %)**

**Q2: Kokonaisliikevaihto laski - 8,8 %
(ei sis. Fortumia)**

**Q3: Kokonaisliikevaihto laski - 9,0 % (ei
sis. Fortumia)**

Liikevaihdon kehitys verrattuna vertailukauteen

Toimiala	Q1	Q2	Q3
Utilities	-20 %	na	na
Oil & Gas	-13 %	-37 %	-27 %
Materials	-11 %	-17 %	-16 %
Consumer Goods	-2 %	-6 %	2 %
Technology	-2 %	-10 %	-7 %
Consumer Services	0 %	-18 %	-18 %
Financials	4 %	20 %	4 %
Telecommunication:	6 %	2 %	1 %
Industrials	9 %	-2 %	-3 %
HealthCare	9 %	-3 %	-1 %

Kvartaalit eivät suoraan vertailukelpoisia (eri yhtiöjoukko Q1 ja Q3 vs. Q2). Telecommunications = Elisa, Oil&Gas = Neste, Utilities = Fortum

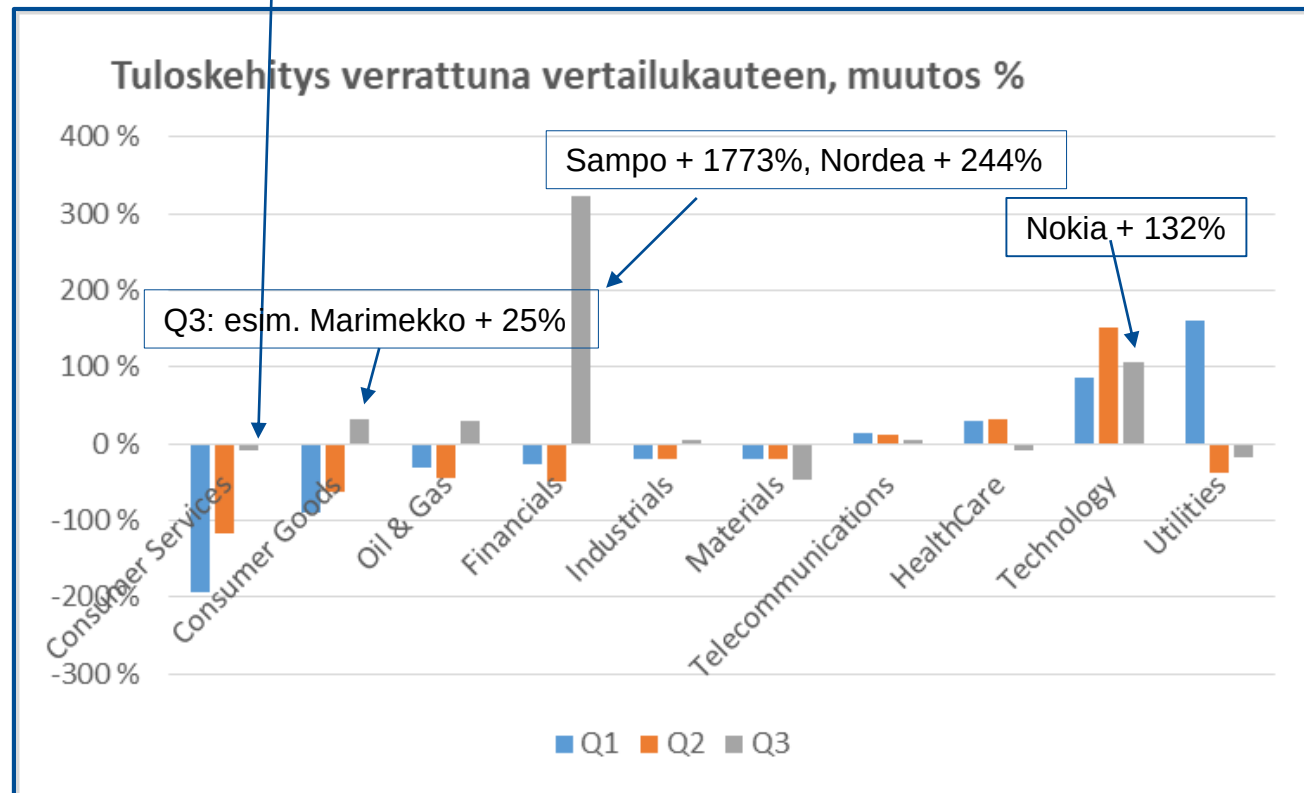
Kannattavuus: Tulos verojen jälkeen kvartaaleittain suhteessa vertailukauteen

Q3: Sanoma +292%, Kesko + 27%, Finnair -446 %, Viking Line -136 %, NoHo -94 %, Stockmann -9 %

Q1: Kokonaistulos laski -1,5 %

Q2: Kokonaistulos laski - 31,6 %

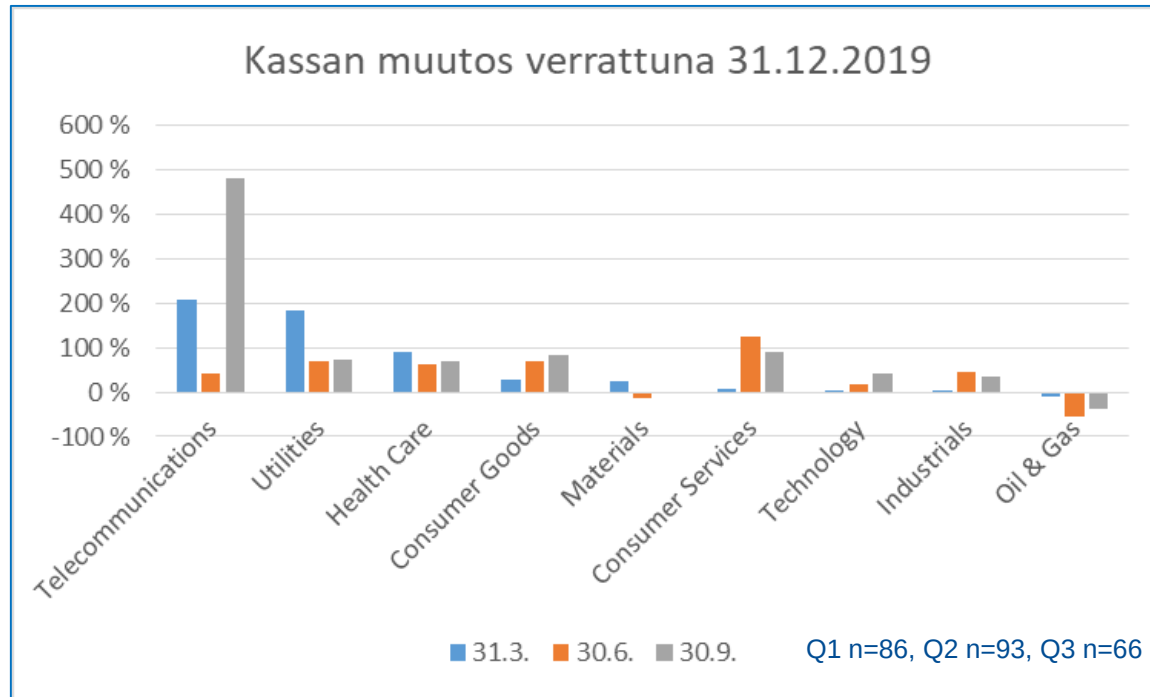
Q3: Kokonaistulos nousi + 42 %

Toimiala	Q1	Q2	Q3
Consumer Services	-194 %	-116 %	-9 %
Consumer Goods	-90 %	-63 %	32 %
Oil & Gas	-32 %	-45 %	30 %
Financials	-27 %	-49 %	323 %
Industrials	-20 %	-20 %	5 %
Materials	-19 %	-21 %	-48 %
Telecommunication:	13 %	11 %	5 %
HealthCare	29 %	32 %	-9 %
Technology	86 %	150 %	106 %
Utilities	161 %	-38 %	-17 %

Kvartaalit eivät suoraan vertailukelpoisia (eri yhtiöjoukko Q1 ja Q3 vs. Q2). Telecommunications = Elisa, Oil&Gas = Neste, Utilities = Fortum

Kassavarojen kehitys verrattuna tilanteeseen 31.12.2019

31.3.2020: Kokonaiskassavarat + 26 %

30.6.2020: Kokonaiskassavarat + 29 %

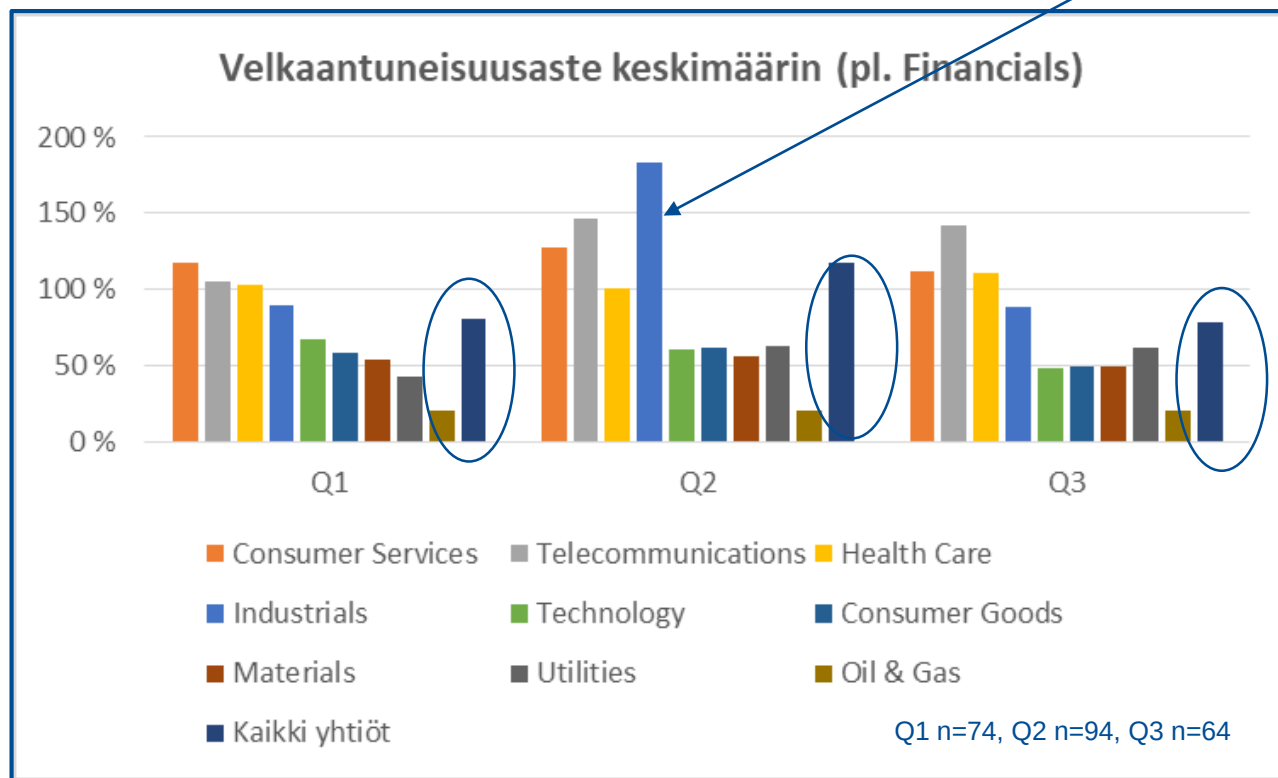
30.9.2020: Kokonaiskassavarat + 24 %

Kvartaalit eivät suoraan vertailukelpoisia (eri yhtiöjoukko Q1 ja Q3 vs. Q2). Telecommunications = Elisa, Oil&Gas = Neste, Utilities = Fortum

* Kokonaiskassavarat = yhteenlaskettu kassa tarkasteluhetkellä verrattuna. 31.12.2019

Velkaantuneisuusasteen kehitys (korolliset velat / oma pääoma)

Selitty muutamilla yhtiöllä, jotka eivät julkaise Q1/Q3
Ilman niitä 93 % -> pysynyt tasaisena

31.3.2020

Kokonaisvelkaantuneisuusaste* 56 %

Velkaantuneisuusaste keskimäärin 81 %

30.6.2020

Kokonaisvelkaantuneisuusaste 62 %

Velkaantuneisuusaste keskimäärin 118 %

30.9.2020

Kokonaisvelkaantuneisuusaste 100 %

Velkaantuneisuusaste keskimäärin 79 %

Kvartaalit eivät suoraan vertailukelpoisia (eri yhtiöjoukko Q1 ja Q3 vs. Q2).

Financials -toimiala ei sisälly tässä esitettyihin lukuihin * Kokonaisvelkaantuneisuusaste = yhteenlasketut korolliset velat / yhteenlaskettu oma pääoma

Nostoja kvartaaliraporteista Q1

Koronapandemia alkoi kuitenkin selvästi vaikuttaa neljänneksen loppua kohti sekä metsäkoneiden kysyntään että komponenttien saatavuuteen. Vuoden 2019 puolella alkanut metsäkonemarkkinan heikkeneminen ja pandemian aiheuttama lisäshokki hiljensi metsäkoneiden kysyntää voimakkaasti useilla markkinoilla. **(Ponsse Oyj)**

COVID-19:n vaikutus Nokian liiketoimintaan on toistaiseksi ollut suhteellisen rajallista ja pääasiassa liittynyt toimitusketjuhaasteisiin Kiinassa. **(Nokia Oyj)**

COVID-19 pandemia kasvatti myyntimääriä kaikilla markkina-alueillamme. **(Suominen Oyj)**

Olvi-konsernin alkuvuoden liiketoiminta kehittyi erinomaisesti edelliseen vuoteen nähden. Myyntivolyymi ja liikevoitto kasvoivat selvästi kaikilla kotimarkkinoilla. Liikevoitto kasvoi yli 30 prosenttia. **(Olvi Oyj)**

Koronaviruspandemia, kasvanut epävarmuus ja pandemiaan liittyvät viranomaistoimet ovat vaikuttaneet negatiivisesti Cargotecin toimintaympäristöön, tilauksiin, toimintoihin, hankintaketjuun ja toimituksiin. Pandemian vaikutus näkyi kaikissa liiketoiminta-alueissa, erityisesti tilauksissa sekä Hiabin liikevaihdossa ja tuloksessa. **(Cargotec Oyj)**

Nykyinen tilanne on kiihdyttänyt paperin kysynnän laskua Euroopassa, ja konsernin muiden tuotteiden markkinaolosuhteiden vaihtelu jatkuu. Stora Enson tulos kärsi enemmänkin vuoden alun lakoista Suomessa. **(Stora Enso Oyj)**

Likviditeetti ja rahoitusasema - Nostoja kvartaaliraporteista Q2

Konserni varmisti rahoitusasemaansa neuvottelemalla päärahoittajien kanssa väliaikaisista luottolimiittien nostoista. Rahoitusasema on pysynyt vakaana ja konsernin johto arvioi rahoitusaseman olevan riittävä koronaviruksen aiheuttaman epävarman markkinatilanteen mahdollisesta pitkittymisestä huolimatta eikä liiketoiminnan jatkuvuuteen liity epävarmuutta.

(PunaMusta Media Oyj)

Heinäkuussa liikkeeseen laskettu 125 milj. euron vakuudeton vaihtovelkakirjalaina on tärkeä rahoituselementti, joka parantaa velkojemme maturiteettiprofiilia näinä kovina aikoina.

(Outokumpu Oyj)

Toiminnan edellytyksenä on, että Viking Line onnistuu vahvistamaan maksuvalmiutta esimerkiksi pankkilainan tai osakeannin avulla tai käyttöomaisuutta myymällä. **(Viking Line Abp)**

Toisen kvartaalin aikana Wärtsilä on erityisellä huolellisuudella tarkistanut rahoitusriskinsä COVID-19 -pandemian vuoksi. Tarkistuksen seurauksena konsernin likviditeettireserviä on vahvistettu. Vuonna 2020 erääntyviä vahvistettuja luottolimiittisopimuksia on jatkettu vuoden 2021 loppuun asti ja samalla näiden limiittien kokonaismäärää on nostettu 20 milj. eurolla. Näin ollen käytettävissä olevien vahvistettujen luottolimiittisopimusten kokonaismäärä on nyt 660 milj. euroa, ja ne ovat kokonaan käyttämättä. Wärtsilä järjestee myös uusia kahden vuoden lainoja. Näistä 40 milj. euron laina on jo nostettu ja yksi 40 milj. euron lainasopimus on jo allekirjoitettu. **(Wärtsilä Oyj)**

Nostoja kvartaaliraporteista Q3

Heinä–syyskuussa yhtiö toimi edelleen rajoitetussa toimintaympäristössä. Kolmas kvartaali on kuitenkin hyvä osoitus siitä, että ravintolarajoitusten lieventyessä markkina ja asiakaskysyntä palautuvat nopeasti. **(NoHo Partners Oyj)**

Tukkumyynti ja ripeät sopeuttamistoimet auttoivat Marimekkoa kasvattamaan liikevaihtoa ja parantamaan tulosta haastavassa toimintaympäristössä. Vahvana jatkunut verkkokauppa tuki vähittäismyyntiä pandemian edelleen vaikuttaessa myymälöiden asiakasmääriin. **(Marimekko Oyj)**

Kolmas vuosineljännes käynnistyi positiivisemmassa ympäristössä kuin toinen neljännes. Kolmannen vuosineljänneksen aikana kävi kuitenkin ilmi, että maailmanlaajuinen COVID-19-pandemia kestää vielä kauan. Tämä näkyi markkinoilla yleisenä epävarmuutena. Vaikka makrotaloudellisten indikaattorien kehitys on ollut myönteistä, maailmanlaajuinen kysyntä ei ole palautunut pandemiaa edeltävälle tasolle, ja liiketoimintamme tunnetusti seuraa talouden syklejä melko pitkällä viiveellä. **(Konecranes Oyj)**

Yhtiö on tarkastanut ja päivittänyt myyntisaatavista odotettavissa olevia luottotappioita koskevan mallinsa niin, että siinä huomioidaan makroekonominen kehitys. Päivitys ei aiheuttanut merkittävää kasvua myyntisaatavien odotettavissa oleviin luottotappioihin syyskuun lopussa, mutta luottoriski saattaa kohota, mikäli tämänhetkiset kaupankäyntiolosuhteet heikkenevät. **(Nokian Renkaat Oyj)**

Missä vaiheessa omaisuuserien arvonalentumiset ja indikaattoreista johtuvat arvonalentumistestaukset alkavat tulla ajankohtaisiksi?

Q1

- Arvonalentumisia raportoivat **5 yhtiötä***
- Raportoidut arvonalentumiset eivät olleet merkittäviä

Q2

- Arvonalentumisia/neg. käyvän arvon muutoksia raportoivat **12 yhtiötä***
- Edelleen suhteellisesti varsin pieniä
- Arvonalentumisista/neg. käyvän arvon muutoksista 4 kohdistui liikearvoon, 3 kiinteistöihin ja loput koskivat muita omaisuuseriä
- Liikearvojen alaskirjaukset olivat määrältään merkityksettömiä

Q3

- Muutama yhtiö ilmoitti arvioineensa arvonaletumistarvetta ja/tai päivittäneensä niiden taustalla olevia ennusteitaan
- Ei-rahoituksellisiin eriin liittyviä alaskirjauksia raportoivat **5 yhtiötä***
- Alaskirjaukset olivat määrältään merkityksettömiä

"Lippo Suominen: "Vasta vuoden viimeisen kvartaalin perusteella voidaan alkaa arvioida, miten koronavirus ja sen torjuntatoimet vaikuttavat yhtiöihin pidemmällä aikavälillä" (Talouselämä 9.4.)

*Muilla kuin pankkitoimialoilla

Alustavia havaintoja Eurooppa-tasoisesta tarkastelusta vuodelta 2020

- Otos lähes 70 listayhtiötä ja kohteena 2020 puolivuositarkastukset
- Covid-19-pandemiasta liikevaihdon osalta eniten kärsivät lentoliikenne sekä majoitus- ja muut matkustusalan yhtiöt
- Liikevaihto kasvoi H1:lla vertailukauteen verrattuna 20 %:lla yhtiöistä
 - mm. pankeilla sekä viestintä-, terveydenhoito-, teollisuustoimialoilla
 - Vain osa kuvasi kasvun johtuneen pandemiasta
- Lähes 60 % esitti puolivuositarkastuksensa liitetiedoissa (taulukko-osa) yksityiskohtaista ja myös kvantitatiivista tietoa covid-19-pandemian merkittävimmistä vaikutuksista
- 60 %:n tilinpäätöksestä kävi ilmi, että puolivuositarkastusta varten oli suoritettu IAS 36:n mukainen arvonalentumistestaus
 - Lähes 60 % näistä kirjasi puolivuositarkastuksessaan ei-rahoituksellisen omaisuuserän arvonalentumisen (IAS 36)

Kysymyksiä ja vastauksia

Valvontahavaintoja sekä valvonnan painoalueet tilinpäätöksissä 2020

Johdon harkinta ja arviot korostuvat (IAS 1)	Valvojan terveiset rahoitusriskien osalta (IFRS 7 ja IFRS 9)	Arvonalentumis-testauksista epävarmuuden vallitessa (IAS 36)	Nostoja vuokrasopimuksia koskevan standardin soveltamisesta (IFRS 16)
• ESMAn painoalueet ja valvontapäätöksiä • Finanssivalvonnan havaintoja, kysymyksiä sekä näkemyksiä	• Maksuvalmiusriski • Luottoriski • Lainanhoitojoustojen käsittely rahoituslaitoksissa	• Selvitys tilinpäätösten 2019 ja osavuositiedotusten 2020 liitetiedoista • Valvonnan painoalueita tilinpäätöksessä 2020	• Ajankohtaisia nostoja • Valvonnan painoalueita tilinpäätöksessä 2020

Johdon harkinta ja arviot korostuvat

(IAS1)

IFRS-tilinpäätösasiantuntija Laura Heinola

Valvontahavaintoja sekä valvonnan painoalueet tilinpäätöksissä 2020

Johdon harkinta ja arviot korostuvat (IAS 1)

- ESMAn painoalueet ja valvontapäätöksiä
- Finanssivalvonnan havaintoja, kysymyksiä sekä näkemyksiä

Valvojan terveiset rahoitusriskien osalta (IFRS 7 ja IFRS 9)

- Maksuvalmiusriski
- Luottoriski
- Lainanhoitojoustojen käsittely rahoituslaitoksissa

Arvonalentumis-testauksista epävarmuuden vallitessa (IAS 36)

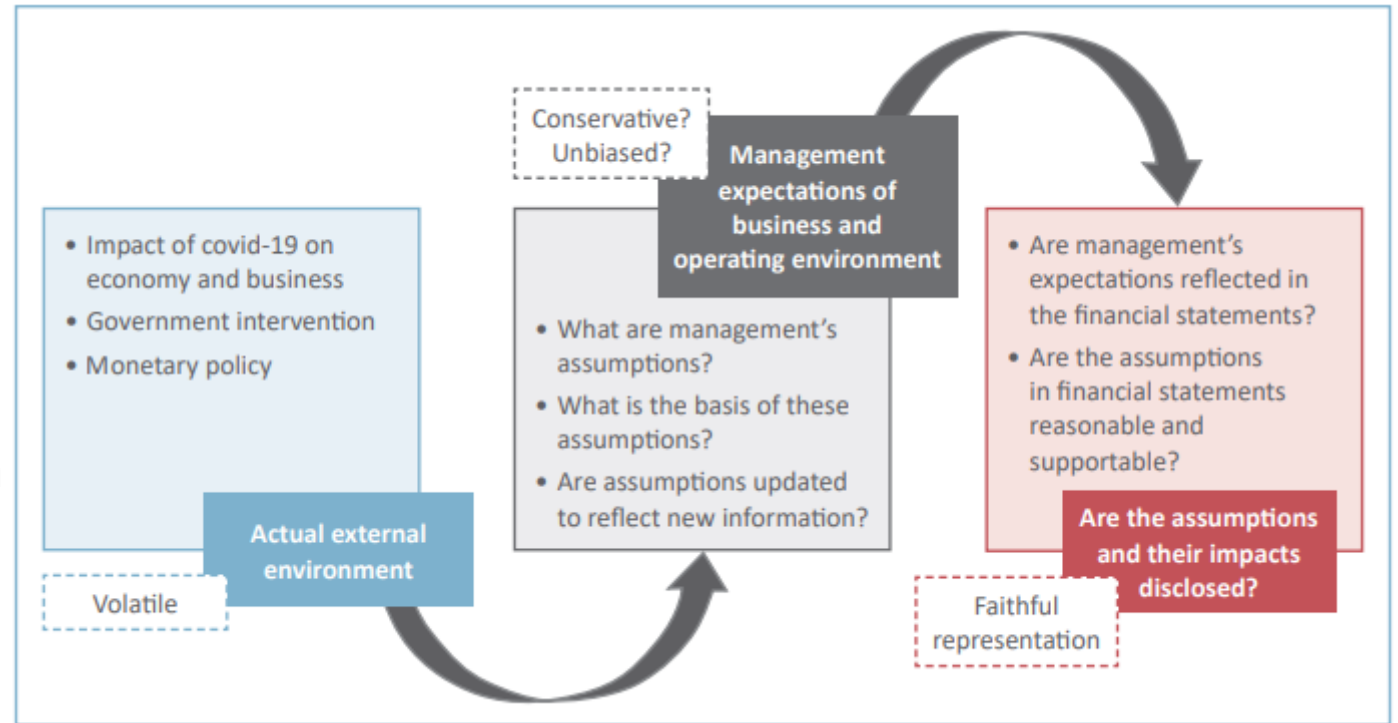
- Selvitys tilinpäätösten 2019 ja osavuositiedotusten 2020 liitetiedoista
- Valvonnan painoalueita tilinpäätöksessä 2020

Nostoja vuokrasopimuksia koskevan standardin soveltamisesta (IFRS 16)

- Ajankohtaisia nostoja
- Valvonnan painoalueita tilinpäätöksessä 2020

Epävarma toimintaympäristö tekee arvioiden tekemisestä haasteellista ja lisää tarvetta johdon harkinnalle

- Arvioiden ”jäädyttämiseksi” ei ole perusteita
- Muutokset toimintaympäristössä aiheuttavat päivityksiä tulevaisuutta koskeviin oletuksiin ja arvioihin
- Käytettävä parasta saatavilla olevaa informaatiota
- Tarkastusvaliokunnan ja tilintarkastajan tulisi haastaa johtoa
- Pandemian ja kasvaneen epävarmuuden vaikutuksista tulee antaa riittävästi tietoa

Lähde: IASB in Brief: Applying IFRS Standards in 2020— impact of covid-19

Valvoja odottaa johdon harkinnasta ja arvioista aikaisempaa enemmän tietoja tilinpäätöksessä

ESMAN painoalueet tilinpäätöksissä 2020

- **Johdon harkintaan perustuvat ratkaisut (IAS 1.122-124)**

- Tilinpäätöstietojen tulee olla yksityiskohtaisia ja yhtiökohtaisia, esim.
 - Vaihtoehtojen yksilöinti
 - Ratkaisun keskeisimmät harkintaa vaativat seikat
 - Mihin perustuen päätös tehtiin
- Toiminnan jatkuvuuden arviointi
 - Herkemmin tietoja, jos pandemian vaikutus on ollut yhtiölle merkittävä
 - Yhdenmukaisuus mm. maksuvalmiusriskitietojen kanssa
 - Valvoja voi pyytää dokumentaation nähtäväksi

- **Arvioihin liittyvät epävarmuustekijät (IAS 1.125-133)**

- Tärkeää kertoa, miten pandemia on vaikuttanut arvioihin ja mihin tilinpäätöseriin arviot vaikuttavat
 - Esim. mistä asioista on keskusteltu tarkastusvaliokunnan ja tilintarkastajan kanssa?
- Suositellaan vahvasti esittämään tietoja kirjanpitoarvojen herkkyydestä
- Vuosikertomuksen tulee olla johdonmukainen
 - Esim. tilintarkastuskertomus (KAM)

Valvoja kiinnittää erityistä huomiota johdon harkintaan ja arvioihin tilinpäätöksessä 2020

ESMAN julkaisemia valvontapäätöksiä

Going Concern disclosures
([18th Extract](#)) – IAS 1, IAS 34, IFRS 7

- Yhtiöllä oli olennaisia epävarmuustekijöitä toiminnan jatkuvuuteen liittyen
- Valvojan mukaan osavuositarkastuksissa ei esitetty riittävästi tietoja
 - Toiminnan jatkuvuuden arviointi
 - Rikkoutuneet kovenantit
 - Rahoituksen riittävyys sanallisesti ja määrällisesti
 - Merkittävä myyntisaaminen erääntynyt

Disclosure of quantitative commodity price assumptions that have significant risk of resulting in material adjustments to carrying amounts
([22nd Extract](#)) – IAS 1, IAS 36

- Yhtiö kirjasi merkittävät arvonalentumistappiot aineettomiin hyödykkeisiin johtuen tulevien hyödykehintojen alemmista arvioista
 - Yhtiö ei tilinpäätöksessä esittänyt tietoja keskeisistä oletuksista, koska IAS 36 ainoastaan suosittelee niiden esittämistä
- Valvojan mukaan keskeisistä oletuksista olisi tullut esittää määrällistä tietoa IAS 1.125:n perusteella

Valvontapäätökset edistävät IFRS-standardien yhdenmukaista soveltamista

Havaintoja puolivuositarkastuksista 2020

– johdon harkintaan perustuvat ratkaisut

- Johdon harkinnasta esitettiin aikaisempaa enemmän tietoja
 - Toiminnan jatkuvuuden mukaista laatimisperiaatetta oli perusteltu aikaisempaa useammin (mm. matkailu- ja ravintola-ala)
 - Tiedot esitettiin usein yhdessä arvioiden kanssa (pl. toiminnan jatkuvuus, joka esitettiin erikseen)
 - Harkinnasta kerrottiin esim. odotettavissa oleviin luottotappioihin ja vuokrahelpotuksiin liittyen
- Hyvässä raportissa
 - Johdon harkinta esitettiin oman otsikon alla
 - Kerrottiin millä tavalla pandemia ja kasvanut epävarmuus on vaikuttanut johdon harkintaan
 - Esitetyt tiedot olivat yksityiskohtaisia ja yhtiökohtaisia
- Heikossa raportissa
 - Lueteltiin erät mihin liittyen harkintaa on tehty, mutta harkinnan sisällöstä ei esitetty tietoja
 - Esitettiin laatimisperiaate, mutta asiaan liittyvä harkinta ei käynyt laatimisperiaatteesta ilmi

Tietojen yksityis- ja yhtiökohtaisuudessa parannettavaa (IAS 1.122-124)

Havaintoja puolivuositarkastuksista 2020

– arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

- Arvioista esitettiin aikaisempaa enemmän tietoja
 - Arvioita oli tarkasteltu liittyen mm. liikevaihtoon, omaisuuserien tuleviin kerrytettävissä oleviin rahamääriin ja myyntisaamisiin
 - Usein pandemiaan viitattiin, mutta todettiin, ettei sillä ollut olennaista vaikutusta kirjanpitoarvoihin
- Hyvässä raportissa
 - Selostusosassa kävi ilmi arvioihin liittyvä epävarmuus ja taulukko-osassa esitettiin lukuja tarkemmin samasta asiasta (johdonmukaisuus läpi koko raportin)
 - Esitettiin tietoja kirjanpitoarvojen herkkyydestä tai skenaarioista
 - Kerrottiin IFRS 9:n mukaisiin arvonalentumismalleihin tehdyistä johdon arvioihin perustuvista oikaisuksista (management overlay)
- Heikossa raportissa
 - Toistettiin standardin sanamuotoja ja yleisiä vakiolauseita
 - Jäi epäselväksi, kuinka merkittävä on riski varojen/velkojen muuttumiseen

Tietojen yksityis- ja yhtiökohtaisuudessa parannettavaa (IAS 1.125-133)

Esimerkkejä Finanssivalvonnan kysymyksistä – johdon harkinta ja arviot

- *Miten yhtiö on huomionnut lisääntyneen johdon harkinnan (IAS 1.122) ja miten se on kuvannut sitä (olennaiset tilinpäätöserät)?*
- *Onko yhtiö arvioinut pandemiasta johtuvia mahdollisia uusia epävarmuustekijöitä tai kasvua jo havaituissa, arvioihin liittyvissä epävarmuustekijöissä? Miten yhtiö on päivittänyt esitettäviä tietoja olennaisten arvioiden osalta (IAS 1.125)?*
- *Yhteisöä pyydetään kuvaamaan, onko pandemialla ollut vaikutuksia ja minkälaisia seuraaviin:*
 - *Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) arvioinnin menetelmään tai malliin*
 - *ECL-mallissa käytettävän tulevaisuuteen suuntautuvan informaation arvioimiseen tai aikahorisonttiin*
 - *ECL-mallin toimivuuteen ja mahdolliseen oikaisuun (ns. management overlay)*

Yhtiöitä pyydetty laajentamaan osavuositarkastuksessa/tilipäätöksessä esitettäviä tietoja

Esimerkki Finanssivalvonnan valvontaviestistä – toiminnan jatkuvuuden arviointi

- *Finanssivalvonta suosittelee yhtiötä laajentamaan toiminnan jatkuvuuden arviointiin liittyvä tietoja osavuosikatsaukseen 1.1.-30.6.2020. Tähän liittyy myös IFRS 7.39(c) -kohdan vaatimus esittää kuvaus siitä, miten yhtiö hallitsee maksuvalmiusriskiään.*
- *Tietojen yksityiskohtaisuutta voi lisätä esim. euromäärillä ja päivämäärillä tai/sekä viittaamalla osavuosikatsauksen osiosta ”oletus toiminnan jatkuvuudesta” osavuosikatsauksen muihin osiin, jossa asiaa käsitellään tarkemmin (esim. maturiteettijakaumaan ja maksuvalmiusriskiin).*
- *Tässä markkinatilanteessa toiminnan jatkuvuuden arviointiin liittyvien tietojen antamisessa on suositeltavaa käyttää alhaisempaa olennaisuuskynnystä normaaliolosuhteisiin verrattuna.*

Toiminnan jatkuvuuden arviointia tulee kuvata riittävällä tarkkuudella – katso lisätietoja [listayhtiötilaisuuden 2014](#) esityksestä

Finanssivalvonnan näkemyksiä

– johdon harkinta ja arviot tilinpäätöksessä 2020

- Johdon harkinnasta ja arvioista odotetaan esitettäväksi aikaisempaa enemmän tietoja
- Tiedot suositeltavaa erottaa selvästi muista tiedoista
 - Esim. koottu omaksi liitetiedoksi ja/tai erotettu omaksi osioksi jokaisessa liitetiedossa
- Yksityiskohtaisia ja yhtiökohtaisia tietoja
 - Pandemian mahdollinen vaikutus arvioihin
 - Esim. kirjanpitoarvojen herkkyys, skenaariot
 - Arvon alentumismallissa käytetyt oletukset ja arviot esitettävä IFRS 7:n mukaisesti
- Dokumentaation merkitys korostuu
 - Mm. tarkastusvaliokunnalle, tilintarkastajalle ja valvojalle
- Toiminnan jatkuvuuden arvioinnista odotetaan esitettävän herkemmin tietoja
 - Tiedot olennaisista epävarmuustekijöistä
 - Tietoja mahdollisuudesta saada lisärahoitusta ja/tai neuvotella kovenantit uudelleen
- Vuosikertomuksen tulee olla johdonmukainen
 - Mm. toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus

Tilinpäätöstietojen yksityiskohtaisuutta tulee lisätä kun raportoidaan epävarmuutta sisältävistä asioista, joihin monet muuttujat ja oletukset vaikuttavat

Ote FRC:n raportista – esimerkkejä arvioihin liittyvistä epävarmuustekijöistä

Examples of key sources of estimation uncertainty			
Inventory provisioning	- Covid-19 related restrictions affected companies that hold inventories which are subject to changing consumer demands and seasonal trends. Consequently, companies had to review the recoverability of the cost of inventories resulting in stock write-downs. - When assessing recoverability of inventories, companies disclosed that assumptions were applied around the timings for easing of the trade restrictions and the future saleability of items.	Impairment of property, plant and equipment, and intangibles	Companies disclosed significant estimation uncertainty in relation to assumptions used in impairment assessments (eg cash flow projections, long-term growth, discount rate).
ECL provision for trade receivables and other financial assets	Only two companies from our sample mentioned ECL provisioning as a key source of estimation uncertainty. In the current climate, we expect companies to consider whether disclosure of estimation uncertainties with regard to ECL provisioning is required. Please refer to the above ECL provisioning section for further details.	Post-retirement benefits	Covid-19 had a negative impact on financial markets. Companies whose pension assets include a significant portion of unquoted investments disclosed sources of estimation uncertainty used in valuing these assets (eg market indices, estimated valuations from portfolio investment manager).
		Valuation of investment properties	Companies operating in the property business disclosed that due to Covid-19, third party valuers included a “material valuation uncertainty” clause in their reports. This states that valuers can attach less weight to previous market evidence for comparison purposes, and thus a higher degree of caution should be attached to their valuations than would normally be the case. The valuers clarified that this did not mean that the valuations cannot be relied upon.

Lähde: FRC Covid-19 Thematic Review: Review of financial reporting effects of Covid-19 – July 2020

Valvojan terveiset rahoitusriskien osalta

(IFRS 9 ja IFRS 7)

Johtava IFRS-tilinpäätösasiantuntija Leena Sinisalo

Valvontahavaintoja sekä valvonnan painoalueet tilinpäätöksissä 2020

Johdon harkinta ja arviot korostuvat (IAS 1)

- ESMAn painoalueet ja valvontapäätöksiä
- Finanssivalvonnan havaintoja, kysymyksiä sekä näkemyksiä

Valvojan terveiset rahoitusriskien osalta (IFRS 7 ja IFRS 9)

- Maksuvalmiusriski
- Luottoriski
- Lainanhoitojoustojen käsittely rahoituslaitoksissa

Arvonalentumis-testauksista epävarmuuden vallitessa (IAS 36)

- Selvitys tilinpäätösten 2019 ja osavuositiedotusten 2020 liitetiedoista
- Valvonnan painoalueita tilinpäätöksessä 2020

Nostoja vuokrasopimuksia koskevan standardin soveltamisesta (IFRS 16)

- Ajankohtaisia nostoja
- Valvonnan painoalueita tilinpäätöksessä 2020

Maksuvalmiusriski

- ## Esitettävä kokonaiskuva rahoitusinstrumenteista johtuvista riskeistä ja niiden hallinnasta

Valvojan havaintoja ja huomioita

- Likviditeetti ja rahoituksen riittävyys ovat korostuneen kiinnostuksen kohteena pandemian aikana – sijoittajilla mahdollisesti lisätiedon tarvetta
 - Maturiteettijakauman esittäminen kuvauksineen myös osavuosikatsauksissa, etenkin jos rahoitusveloissa on muutoksia tai yhtiöllä on uusia järjestelyitä
 - Standardin mukaan laadittu maturiteettijakauma varmistaa vertailukelpoisuuden
- Tiedot maksuvalmiusriskin hallinnasta vastaa kysymykseen, miten yhtiö suoriutuu velkojen ja korkojen maksuista sekä varautuu mahdollisiin muutoksiin
- Kovenanteista tulee antaa riittävästi tietoa
 - Fiva suositaa, että tietojen yksityiskohtaisuutta lisätään, kun rikkoutuminen on lähellä
 - Mahdollisesti lainamäärät, kovenanttien kriteerit, rikkoutumisen seuraukset
 - Saattaa olla IFRS 7.31:n mukaan vaatimus

Erilaiset järjestelyt, maksulykkäykset ja kovenantteihin liittyvät ehdot saattavat vaikuttaa maksuvalmiusriskiin ja esitettävään kokonaiskuvaan

Luottoriski

Sääntely – arvonalentumisen määrittäminen ja kirjaaminen

- Odotettavissa olevien luottotappioiden malli (Expected Credit Losses, ECL)
 - Kappale IFRS 9.5.5. arvonalentuminen → koskee kaikkia yhtiöitä
- Kaikissa ECL-malleissa on huomioitava toteutuneet tapahtumat, vallitsevat olosuhteet sekä ennusteet tulevista taloudellisista olosuhteista (IFRS 9.5.5.17)
- Luottoriskin merkittävää lisääntymistä (SICR) on arvioitava kaikissa malleissa – aiheuttaa odotettavissa olevien luottotappioiden määrän lisääntymisen (IFRS 9.5.5.9)
 - Lähtökohtaisesti sopimukseen perustuvien maksujen myöhästyminen yli 30 pv
 - Myös muita indikaattoreita (IFRS 9.B5.5.17-21)
 - Laiminlyönnin riskiä tulee arvioida sopimuksen koko voimassaoloajalta
- Luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut saaminen (IFRS 9, liite A)
 - Lähtökohtaisesti laiminlyönti viimeistään silloin, kun sopimukseen perustuva maksu on myöhästynyt 90 päivää (IFRS 9.B5.5.36-37)
 - Lopullisen luottotappion kirjaaminen (IFRS 9.5.4.4)

Sääntely – luottoriskin esittäminen

- Kokonaiskuva rahoitusriskeistä ja niiden hallinnasta (IFRS 7.31-35)
- IFRS 9:n myötä luottoriskin esittämisen vaatimukset lisääntyivät merkittävästi edellyttäen yhtiökohtaisia tietoja esimerkiksi seuraavista (IFRS 7.35A-38):
 - Määrällistä ja laadullista informaatiota luottoriskistä
 - Rahoitusvaroihin tehdyt muutokset
 - Luottoriskin hallinnan menettelytavat, riskin arviointi, kirjaamisperiaatteet
 - Käytetyt syöttötiedot, oletukset, arviointimenetelmät sekä muutokset ja syyt
 - Tulevaisuuteen suuntautuvan informaation käyttö luottoriskin lisääntymisen ja ECL:n arvioinnissa
 - Arvonalentumisten määrät ja rahoitusvarojen määrät, riskikeskittymät, muutosten syyt
 - Vakuudet ja muut luoton laatua parantavat järjestelyt
- Kirjanpitoarvojen herkkyys käytetyille menetelmille, oletuksille ja arvioille (IAS 1.129)

Sijoittajalle on annettava mahdollisuus ymmärtää luottoriskin vaikutuksia tulevien rahavirtojen määrään, ajoittumiseen ja epävarmuuteen (IFRS 7.35B)

Valvojan havaintoja ja huomioita (1/2)

- Vaikka esittämiskaatimukset ovat lisääntyneet, on tavoitteena ymmärrettävyys ja olennaisuus (IFRS 7.1)
 - Yksiselitteiset ja ymmärrettävät termit käyttöön
 - Yhtiökohtaiset esittämistavat – standardi ei edellytä vakionuotoisia taulukoita
 - Olennaista tietoa ei saa peittää epäolennaisella tiedolla (IAS 1.7)
- Riskikeskittymät on esitettävä perustuen informaatioon, joka on annettu sisäisesti yhtiön johdolle

Erääntyneiden myyntisaamisten huomattavasta lisääntymisestä ja maksuaikojen pidentymisestä huolimatta yhtiö ei kirjannut tilinpäätöksessä odotettavissa olevia luottotappioita tai arvonalentumisia eikä perustellut asiaa.

Listayhtiöiden osavuositatsauksissa on nähty myös informatiivisia ja oikeasuhtaisia kuvauksia pandemian vaikutuksista ja vaikutuksista ECL:n uudelleenarviointiin.

Valvojan havaintoja ja huomioita (2/2)

- Arvon alentumismalleja on päivitettävä tiedoilla menneestä, nykytilanteesta ja arvioilla tulevaisuudesta
 - Tilanteen ja uuden tiedon jatkuva seuranta ja huomioiminen arvonalentumisten arvioinnissa
 - Malleihin ja mallin tekijöihin tehdyt muutokset on selostettava
 - Pandemian mahdollisia vaikutuksia sisällytettävä ECL:ään mahdollisesti johdon oikaisuna (ns. management overlay)
 - Johdon harkintaan perustuvat ratkaisut kerrottava (Lauran esityskalvot)

Q2:ssa 5 pankkia kertoi ECL-malliin tehdystä johdon oikaisusta; 2 kertoi, että johdon oikaisuun ei ollut tarvetta ja 3 pankkia ei kertonut asiasta.

Q2:ssa 7/10 pankkia kertoi, että epävarmat näkymät on huomioitu makroekonomisissa tekijöissä ja skenaarioiden painotuksissa; 1 pankki kertoi päivittäneensä makroekonomisia tekijöitä, mutta käytti v. 2019 skenaariopainotuksia; 2 pankkia ei kertonut asiasta.

Lainanhoitojoustojen käsittely rahoituslaitoksissa

Sääntely – lainanhoitojoustot

- Odotettavissa olevat muutokset lainaa koskevassa dokumentaatiossa ml. sopimusrikkomukset saattavat olla merkityksellisiä luottoriskin muutoksia arvioitaessa (IFRS 9.B5.5.17(m))
- Myönnetty lainanhoitojousto on merkki saamisen arvonalentumisesta (IFRS 9, liite A)
- Yhteisön käyttämät luottoriskin merkittävän lisääntymisen arviointimenetelmät on esitettävä tilinpäätöksessä (IFRS 7.35G)

ESMAN EECS-valvontapäätös: Impact of forbearance on assessment of significant increase in credit risk ([23rd extract](#))

- Odotettavissa oleva lainanhoitojousto tulee käsitellä ns. **absoluuttisena SICR-indikaattorina** eli kohteena olevat saamiset on siirrettävä vähintään ECL-mallin vaiheeseen 2
- Lisäksi tulee arvioida, ovatko saamiset arvoltaan alentuneita eli vaiheeseen 3 kuuluvia

Havaintoja lainanhoitojoustollisista saamisista (myönnettyt luotot)

- ESMAn kannanotto 25.3.2020: markkinoiden likviditeetin turvaamiseksi järjestettyjen ohjelmien lyhennysvapaat ja helpotukset eivät automaattisesti tarkoita, että ne tulee käsitellä lainanhoitojoustoina ja SICR-indikaattorina.
- Q2-osavuositarkastusten perusteella oli mahdoton tehdä vertailua pandemian vaikutuksista luottoriskeihin ja arvonalentumisten määrään sekä lainanhoitojoustojen käsittelyyn ja lainanhoitojoustollisten saamisten määrään

Kaikki pankit ovat antaneet lyhennysvapaita; noin puolet pankeista ei käsitellyt lyhennysvapaita tai osaa niistä lainanhoitojoustoina; 2 pankkia on käsitellyt lyhennysvapaat normaalin laatimisperiaatteen mukaan.

Useat rahoituslaitokset kertoivat Q2 tai Q3 - osavuositarkastuksissaan, että uudet järjestelyt ja helpotukset annetaan asiakaskohtaisen arvioinnin pohjalta ja määritetään standardin vaatimusten mukaisesti lainanhoitojoustoksi.

Valvojan huomioita

- Rahoituslaitosten tilinpäätöksissä sijoittajien mielenkiinto kohdistuu lainanhoitojoustollisiin saamisiin ja luottoriskeihin, kiinnostaa voi esimerkiksi:
 - Miten odotettavissa olevia ja toteutuneita lainanhoitojoustoja käsitellään?
 - Miten lainanhoitojoustot ovat vaikuttaneet eri luottosalkkujen arvoon ja riskeihin?
 - Onko lainanhoitojoustollisia saamisia palautettu vaiheesta 3 vaiheeseen 2 ja vaiheesta 2 vaiheeseen 1 ja millä periaatteella?
- Sijoittajille on kerrottava myös, miten kauden aikana tapahtuneet merkittävät muutokset ovat vaikuttaneet kirjanpitoarvoihin (IFRS 7.35I-35J)
 - Useat pankit esittävät tappiota koskevan vähennyserän täsmäytyslaskelman (IFRS 7.35H)
 - Tavoitteena kokonaiskuva ja ymmärrettävyys
- Valvojan suunnitelmissa on tehdä laaja pankkiselvitys vuoden 2020 tilinpäätöksistä

Yhtiökohtaisten ja riittävän yksityiskohtaisten tietojen esittäminen tavoitteena

Huomioita lainanhoitojoustollisten saamisten esittämisestä

**Miten SICR:t on määritetty?
Miten ennusteet ja epävarmuus
on huomioitu?**

**Mitkä ovat rahoituslaitoksen
riskikeskittymät?**

**Odotettavissa oleva
lainanhoitojousto
= SICR**

**Mikä on ECL:n määrä ja muutos?
Vaiheessa 2 ja 3 olevien
saamisten määrät ja muutokset?**

**Antaako rahoituslaitos selkeän
kokonaiskuvan luottoriskeistä?
Onko lisäinformaatiolle tarvetta?**

Hyödyllisiä linkkejä

- Finanssivalvonnan [Markkinat-tiedote 2/2020](#): Keskusvastapuoliselvitettyjen johdannaisten kirjanpitokäsittelystä ja esitettävistä tiedoista
- Finanssivalvonnan [verkkouutinen 1.4.2020](#): ESMA on antanut kannanoton IFRS 9:n soveltamisesta pandemian aiheuttamassa poikkeustilanteessa
- Finanssivalvonnan [Markkinat-tiedote 4/2019](#): Mitä rahoituslaitokset kertoivat luottoriskeistä ja odotettavissa olevista luottotappioista?
- ESMA:n [EECS-tietokantapäätökset](#) Finanssivalvonnan sivuilla

FIN-FSA
FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY

Arvonalentumistestauksista epävarmuuden vallitessa

(IAS 36)

IFRS-tilinpäätösasiantuntija Nina Oker-Blom

Valvontahavaintoja sekä valvonnan painoalueet tilinpäätöksissä 2020

Johdon harkinta ja arviot korostuvat (IAS 1)

- ESMAn painoalueet ja valvontapäätöksiä
- Finanssivalvonnan havaintoja, kysymyksiä sekä näkemyksiä

Valvojan terveiset rahoitusriskien osalta (IFRS 7 ja IFRS 9)

- Maksuvalmiusriski
- Luottoriski
- Lainanhoitojoustojen käsittely rahoituslaitoksissa

Arvonalentumis-testauksista epävarmuuden vallitessa (IAS 36)

- Selvitys tilinpäätösten 2019 ja osavuositiedotusten 2020 liitetiedoista
- Valvonnan painoalueita tilinpäätöksessä 2020

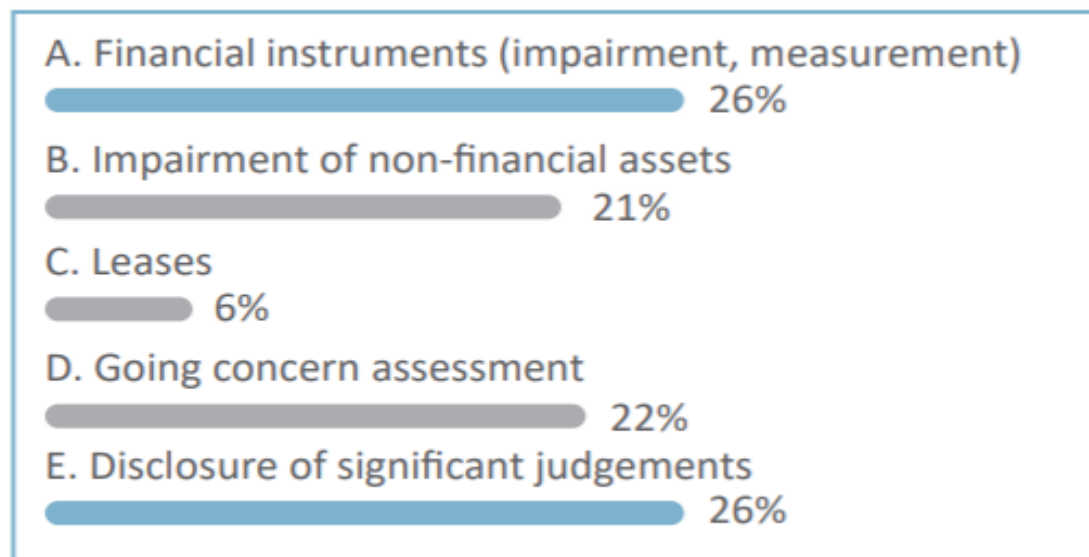
Nostoja vuokrasopimuksia koskevan standardin soveltamisesta (IFRS 16)

- Ajankohtaisia nostoja
- Valvonnan painoalueita tilinpäätöksessä 2020

Epävarma toimintaympäristö tekee arvioiden tekemisestä haasteellista

- Covid-19 voi olla vahva viite siitä, että omaisuusarvojen arvot ovat alentuneet
- Kerrytettävissä olevan rahamäärän määrittäminen vaikeutuu entisestään pandemiatilanteessa
 - Epävarmuus kasvaa
 - Uusia epävarmuustekijöitä on saattanut ilmaantua
- Liitetiedoissa esitettävien tietojen merkitys korostuu: avoimuus tärkeää

Covid-19:n luomassa tilanteessa haasteellisimmat taloudellisen raportoinnin osa-alueet IASB:n konferenssin 09/2020 osallistujilta kysyttäessä

Lähde: IASB in Brief: Applying IFRS Standards in 2020— impact of covid-19

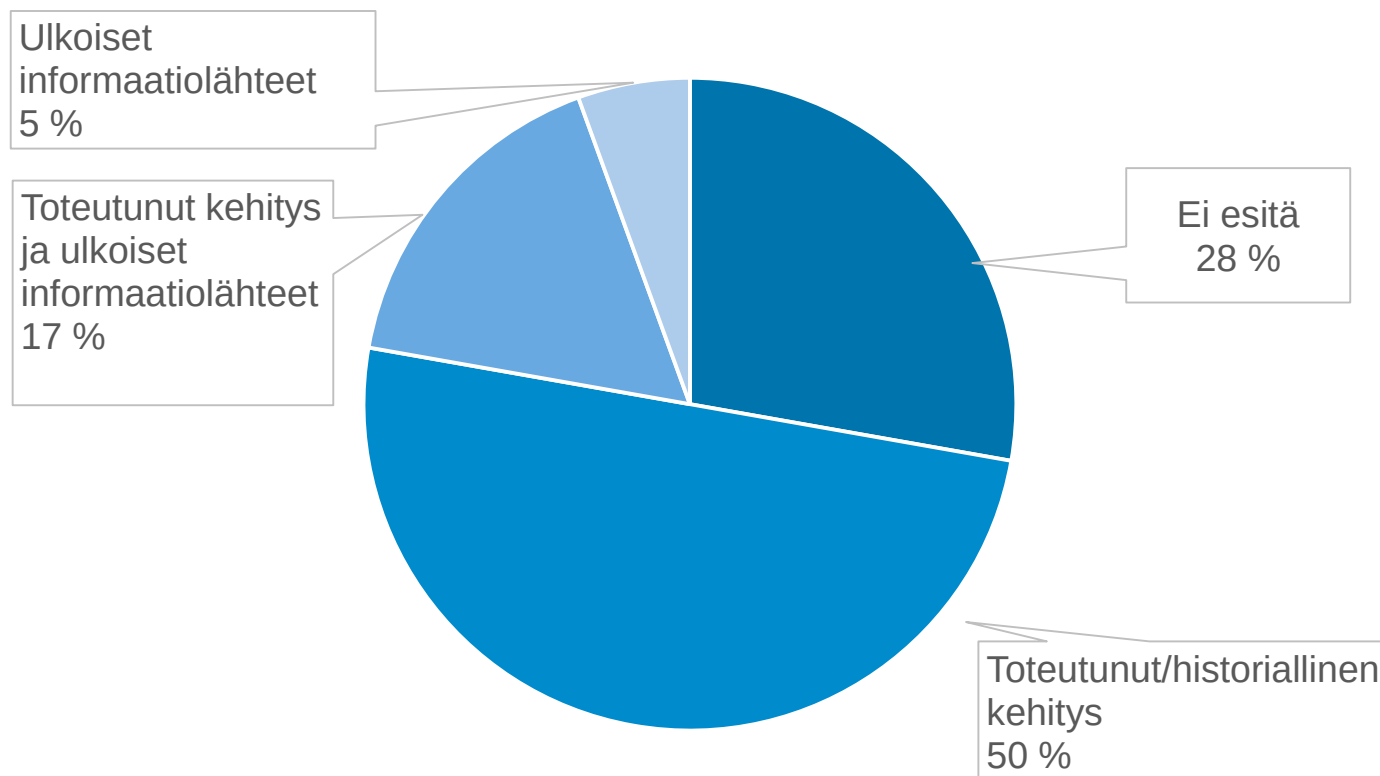
Selvitys 2019 tilinpäätöksistä ja 2020 osavuositarkastuksista: miten yhtiöt ovat kuvanneet liikearvon arvonalentumisriskiä

- Kohteena oli yhtiöt, joille liikearvo merkittävä tase-erä
 - 18 yhtiön vuoden 2019 tilinpäätöksen liitetiedot arvonalentumistestauksesta; sekä
 - vuoden 2020 osavuositarkastusten vastaavat tiedot
- Yksikään näistä yhtiöistä ei ollut kirjannut liikearvon arvonalentumista
- Vuoden 2020 osavuositarkastukset
 - Suurin osa (70%) yhtiöistä kertoi arvioineensa covid-19 vaikutuksia liikearvon testaamiseen ja oliko niiden johdosta testaus laadittu kauden 2020 aikana.
 - Havaittavissa että arvonalentumisviitteiden seuranta on systemaattista niissä yhtiöissä, joilla on merkittävä liikearvo

Fivan selvityksen havainnot: johdon lähestymistapa tilinpäätös 2019

Johdon lähestymistavan jakauma kuvaustyypeittäin:

- Johdon lähestymistapa (IAS 36.134 (d)(ii) ja IAS 36.134 (e)(ii))
 - Usein käytetty ilmaisu: Rahavirtaennusteet perustuvat budjettiin tai johdon hyväksymiin ennusteisiin.
 - ei kuvasta standardin edellyttämällä tavalla, miten ennusteet on laadittu tai mihin budjetti perustuu
 - Johdon lähestymistavan kuvaus korostuu erityisesti tilinpäätöksessä 2020 covid-19-pandemian tuoman epävarmuuden vuoksi

Fivan selvityksen havainnot :Herkkyysanalyyseissa tulkinnanvaraisuutta

- IAS 36.134 (f)
- Puskurin suuruuden esitti yli puolet yhtiöistä - > osalla selkeä viesti, ettei alaskirjausriskiä ole
- 3 yhtiötä esitti IAS 36.134 (f):n mukaiset tiedot
 - 10 yhtiötä esitti muutoksen jolla keskeinen oletus voisi muuttua
 - 4 yhtiötä esitti keskeisen oletuksen arvon ja muutoksen jolla se voisi muuttua
- Herkkyysanalyysi eri oletuksista kuin jotka keskeisiä oletuksia IAS 36.134 (d) (i):n ja (ii):n perusteella (IAS 36.134(f) (ii) ja (iii))
 - Herkkyysanalyysissa vähemmän oletuksia
 - Herkkyysanalyysi eri tekijöistä
- Puolivuosikatsauksessa 4 yhtiötä päivitti herkkyysanalyysitietoja.

Liikearvon arvonalentumisriskin esittämistarve korostuu erityisesti tilinpäätöksessä 2020 covid -19-pandemian tuoman epävarmuuden vuoksi

Valvonnan painoalueet tilinpäätöksissä 2020

IFRS®-standardit

1.1.2020 voimassa olevat vaatimukset

1.1.2020 alkavia tilikausia koskevat vaatimukset; ei sisällä myöhemmin voimaan tulevia vaatimuksia

- IAS 36.2 soveltamisalaan kuuluvat omaisuuserät
- IAS 36.9 yhteisön on jokaisena raportointikauden päättymispäivänä arvioita, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo saattaa olla alentunut

Date: 28 October 2020
ESMA32-63-1041

PUBLIC STATEMENT

European common enforcement priorities for 2020 annual financial reports

- Pandemian vaikutusten huomioiminen arvioitaessa, onko viitteitä jonkun IAS 36:n soveltamisalan omaisuuserän arvonalentumisesta
 - Fiva painottaa muita kuin taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia omaisuuseriä> Fiva suosittaa, että viitteiden seuraamisesta kerrotaan liitetiedoissa
 - EECS/0119-08 – Indications of impairment of assets (23 rd Extract) – IAS 36 ja IAS 34: päätös viitteiden seuraamisesta

Arvonalentumisviitteiden seuranta tärkeää

Valvonnan painoalueet tilinpäätöksissä 2020

IFRS®-standardit

1.1.2020 voimassa olevat vaatimukset

1.1.2020 alkavia tilikausia koskevat vaatimukset; ei sisällä myöhemmin voimaan tulevia vaatimuksia

- IAS 36.33: Omaisuuserän käyttöarvoa määritettäessä huomioon otettavat seikat

Date: 28 October 2020
ESMA32-63-1041

PUBLIC STATEMENT

European common enforcement priorities for 2020 annual financial reports

- Huomioitava lisääntynyt epävarmuus
 - Tarpeen mukaan laadittava liiketoiminnan ennustetuista rahavirroista erilaisia skenaarioita
 - Ennusteet tulee laatia viimeisimmän saatavissa olevan tiedon pohjalta
 - Käyttöarvo: riskin huomioiminen joko vastaisissa rahavirroissa tai diskonttauskorossa

Ennakoitujen rahavirtojen perusteet dokumentoitava huolellisesti

Valvonnan painoalueet tilinpäätöksissä 2020

IFRS®-standardit

1.1.2020 voimassa olevat vaatimukset

1.1.2020 alkavia tilikaudia koskevat vaatimukset; ei sisällä myöhemmin voimaan tulevia vaatimuksia

- IAS 36.134: liikearvo tai taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamaton aineeton hyödyke on merkittävä
- IAS 1.125: tulevaisuutta koskevat oletukset
- IAS 1.129 (b): kirjanpitoarvojen herkkyys

Date: 28 October 2020
ESMA32-63-1041

PUBLIC STATEMENT

European common enforcement priorities for 2020 annual financial reports

- Keskeisten oletusten määrittely
- Miten johto on määrittänyt arvot näille
- Miten pandemian vaikutus ja sen kesto on huomioitu
- Oletusten arvojen mahdolliset vaihteluvälit
- EECS Decision 0118-04 – Disclosure of quantitative commodity price assumptions that have significant risk of resulting in material adjustments to carrying amounts (22nd Extract) – IAS1, IAS36: päätös käyttöarvon keskeisten oletusten kertomisesta

Keskeisistä oletuksista annettava liitetiedoissa johdonmukaisesti tietoa

Valvonnan painoalue tilinpäätöksiin 2020

IFRS®-standardit

1.1.2020 voimassa olevat vaatimukset

1.1.2020 alkavia tilikausia koskevat vaatimukset; ei sisällä myöhemmin voimaan tulevia vaatimuksia

- IAS 36.134(f): herkkyysanalyysi

- Keskeinen oletus – johdonmukaisuus mm. IAS 36.136 (d)
- Mikä on jokseenkin mahdollinen muutos?
 - Keskeisten oletusten arvojen mahdollinen vaihteluväli suurempi kuin aiemmin
 - Dokumentaation tärkeys
- Herkkyysanalyysin esittäminen tavanomaista matalammalla kynnyksellä

Mahdollinen alaskirjaus ei pitäisi tulla yllätyksenä seuraavalla tilikaudella

FIN-FSA
FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY

Nostoja vuokrasopimuksia koskevan standardin soveltamisesta

(IFRS 16)

IFRS-tilinpäätösasiantuntija Nina Oker-Blom

Valvontahavaintoja sekä valvonnan painoalueet tilinpäätöksissä 2020

Johdon harkinta ja arviot korostuvat (IAS 1)

- ESMAn painoalueet ja valvontapäätöksiä
- Finanssivalvonnan havaintoja, kysymyksiä sekä näkemyksiä

Valvojan terveiset rahoitusriskien osalta (IFRS 7 ja IFRS 9)

- Maksuvalmiusriski
- Luottoriski
- Lainanhoitojoustojen käsittely rahoituslaitoksissa

Arvonalentumis-testauksista epävarmuuden vallitessa (IAS 36)

- Selvitys tilinpäätösten 2019 ja osavuosisikatsausten 2020 liitetiedoista
- Valvonnan painoalueita tilinpäätöksessä 2020

Nostoja vuokrasopimuksia koskevan standardin soveltamisesta (IFRS 16)

- Ajankohtaisia nostoja
- Valvonnan painoalueita tilinpäätöksessä 2020

IFRS tulkintakomitean agendapäätöksiä

- June 2020 Sale and Leaseback with Variable Payments
- January 2020 Definition of a Lease- Decision-making Rights
- November 2019 Lease Term and Useful Life of Leasehold Improvements
- September 2019 Lessee's Incremental Borrowing Rate
- June 2019 Subsurface rights

Valvojan näkemys IFRS tulkintakomitean päätöksen seurauksesta vuokra-ajan määrittelyyn

- IFRS 16.18-19, IFRS 16.B37-40
- Tulee huomioida kaikki merkitykselliset tosiseikat ja olosuhteet, jotka vaikuttavat päättämisoption käyttämiseen tai käyttämättä jättämiseen
- Yhtiön tulee arvioida mm.
 - mikä merkitys vuokran kohteena olevalla omaisuuserällä on yhtiön liiketoiminnalle
 - millaiset suorat ja epäsuorat kustannukset yhtiölle aiheutuu vuokrasopimuksen päättämisestä; esim. uuden tilan löytäminen, asiakkaiden opastaminen tai varaston siirto uuteen varastoon
 - mikä on irtisanomisehtojen tosiasiallinen luonne ja mitkä ovat liiketaloudelliset syyt sopimuksen kestoa koskevissa ehdoissa.
- Markkinat-tiedotteessa 4/2019 artikkeli

Vuokra-ajan määrittely vaatii merkittävää johdon harkintaa – dokumentoinnin rooli korostuu - käytetystä harkinnasta ja arvioista tulee kertoa liitetiedoissa IAS1.122 ja IAS1.125:n mukaisesti

Vuokrahelpotukset ja muita mahdollisia pandemian vaikutuksia

May 2020

IFRS® Standards

Covid-19-Related Rent Concessions

Amendment to IFRS 16

Vuokralle ottaja

- Ei tarvitse arvioida onko vuokrahelpotuksessa kyse vuokrasopimuksen muutoksesta
- EU hyväksyi standardimuutokset 9.10.2020

IASB® IFRS®

2020

IFRS®-standardit

IFRS®-standardit

1.1.2020 voimassa olevat vaatimukset
1.1.2020 alkavia tilikausia koskevat vaatimukset; ei sisällä myöhemmin voimaan tulevia vaatimuksia

Vuokralle antaja

- IFRS 16 ei muuttanut vuokralle antajan käsittelyä
- Ei täsmennyksiä vuokrahelpotusten käsittelyyn

➤ Selkeä laatimisperiaate

Epävarmuus arvostuksiin liittyvissä tekijöissä ja muuttujissa voi vaikuttaa myös sijoituskiinteistöjen arvostuksiin (ECEP IAS 1)

Valvonnan painoalue tilinpäätöksessä 2020

IFRS®-standardit

1.1.2020 voimassa olevat vaatimukset

1.1.2020 alkavia tilikausia koskevat vaatimukset; ei sisällä myöhemmin voimaan tulevia vaatimuksia

Date: 28 October 2020
ESMA32-63-1041

PUBLIC STATEMENT

European common enforcement priorities for 2020 annual financial reports

Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot

- IFRS 16.60A (Muutos toukokuu 2020)
- IFRS 16.53
- IFRS 16.58
- IFRS 16.B48
- Vuokrahelpotukset: vuokralle antajat ja vuokralle ottajat
 - Kuvaus erien suuruudesta ja miten ne on tilinpäätöksessä käsitelty
- Vuokrasopimusvelat tulee esittää maturiteettijakaumassa erillisellä rivillään (IFRS 7.39)

Arvioitava lisätiedon antamisen tarve covid-19-pandemian vaikutuksista

Hyödyllisiä linkkejä

- IASB:n IFRS 16 [Vuokrasopimukset –sivu](#)
- Finanssivalvonnan [Markkinat-tiedote 4/2019](#): Vuokrasopimusten tilinpäätöskäsittely etsii vielä muotoaan – IFRS-valvonnan havaintoja käyttöönottovuodelta
- [Komission asetus \(EU\) 2020/1434](#), tiettyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien hyväksymisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1606/2002 mukaisesti annetun asetuksen (EY) N:o 1126/2008 muuttamisesta kansainvälisen tilinpäätösstandardin IFRS 16 osalta

Kysymyksiä ja vastauksia

FIN-FSA
FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY

IASB:n ajankohtaiset aiheet sekä sääntelyhankkeet – ESMAn ajatuksia ja painotuksia

Johtava IFRS-asiantuntija Sirkku Palmuaro

IASB:n ajankohtaiset aiheet sekä sääntelyhankkeet

Esityksen sisältö

- Määrämuotoisempi tuloslaskelma
 - Standardiluonnos (ED): General Presentation and Disclosures
- Muuttuuko liikearvon kirjanpitokäsittely?
 - Keskustelupaperi (DP): Business Combinations – Disclosures, Goodwill and Impairment
- Muuta ajankohtaista sääntelyrintamalla
 - IBOR-viitekorkouudistus
 - Uusi vakuutusstandardi IFRS 17

Standardiluonnos (ED) – General Presentation and Disclosures

Standardiluonnos (ED): General Presentation and Disclosures

- Tuloslaskelmien erilaiset rakenteet ja yhtiökohtaisten välisummien lisääntynyt käyttö heikentävät tilinpäätöstietojen vertailukelpoisuutta
- Useissa tapauksissa vapaaehtoisesti lisättyjä välisummia tai määreitä ei avattu riittävässä määrin, jotta annettu informaatio olisi ymmärrettävää ja edistäisi tilinpäätöksen informaatioarvoa

Selkeytetään
tuloslaskelmaa
määrittelemällä sen
rakenne tarkemmin

Uutena asiana
johdon tunnusluvut
(Management
performance
measures)

Kulujen
esittämiseen
tarkempaa
ohjeistusta

Liikevoitto ainoa
sallittu lähtökohta
rahavirtalaskelmassa

IASB:n Better Communication -projekti: pitkän aikavälin tavoitteena on parantaa tilinpäätösten esittämistä ja edistää näin edelleen vertailukelpoisuutta ja läpinäkyvyyttä

Tuloslaskelman rakenne määrämuotoistuu – kolme uutta, pakollista välisummaa

- Tuloslaskelmaan ehdotetaan kolmea uutta IFRS-välisummaa
 1. **Liikevoitto**, joka määritetään voittona ennen rahoituseriä, veroja ja sijoitusten tuottoja/kustannuksia
 - Liikevoiton katsotaan kuvaavan yhtiön varsinaisen liiketoiminnan tulosta
 2. **Liikevoitto, jossa on huomioitu osuus integroituneiden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta**
 - Osuus ei-integroitujen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta esitetään tämän välisumman jälkeen
 3. **Tulos ennen rahoituseriä ja veroja**
 - Pääomarakenne ei vaikuta yhtiöiden väliseen vertailuun
- Tästä muodostuu tuloslaskelmaan neljä eri luokkaa, joihin tuotot ja kulut jaetaan: ***operatiivinen, operatiiviseen toimintaan integroituvat osakkuus- ja yhteisyritykset, sijoitus, rahoitus***
 - Sijoitus-luokkaan tulee kirjattavaksi kaikki korkotuotot
 - Operatiivinen luokka on residuaali – sinne kaikki, mikä ei kuulu muualle
- Koska tuloslaskelmasta on tulossa määrämuotoisempi, ei siihen jatkossa ole helppoa lisätä ylimääräisiä, yhtiökohtaisia välisummia (non-GAAP), vaikei niiden lisäämistä olla kieltämässäkään

Tuloslaskelman rakenne määrämuotoistuu – kolme uutta, pakollista välisummaa ja neljä luokkaa

	Revenue	347,000	
	Other income	3,800	
	Changes in inventories of finished goods and work in progress	3,000	
	Raw materials used	(146,000)	
	Employee benefits	(107,000)	
	Depreciation	(27,000)	
	Amortisation	(12,500)	
	Impairment of property, plant and equipment	(8,000)	
	Impairment of trade receivables	(6,500)	
	Professional fees and other expenses	(5,500)	
1	Operating profit	41,270	Operating
	Share of profit or loss of integral associates and joint ventures	(600)	
2	Operating profit and income and expenses from integral associates and joint ventures	40,670	Integral associates and joint ventures
	Share of profit or loss of non-integral associates and joint ventures	3,380	
	Dividend income	3,500	
3	Profit before financing and income tax	47,600	Investing
	Expenses from financing activities	(3,800)	
	Unwinding of discount on pension liabilities and provisions	(3,000)	
	Profit before tax	40,800	Financing
	Income tax	(7,200)	
	Profit for the year	33,600	

Source: IASB

? Which totals or subtotals would be 'specified by IFRS Standards'?

Subtotals specified by IFRS Standards would include:

the three new subtotals (see page 4);

- 'operating profit before depreciation and amortisation' (see page 8);
- 'gross profit' and similar subtotals, such as 'net interest income';
- 'profit before tax'; and
- 'profit from continuing operations'.

Consequently, these subtotals would *not* be management performance measures.

IFRS-välisummaa, saa esittää vapaaehtoisesti

Tuloslaskelman pakolliset välisummat – poikkeuksia luottolaitoksille, sijoitusyhtiöille ja vakuutusyhtiöille

- Luottolaitoksilla, sijoitusyhtiöillä ja vakuutusyhtiöillä tuottojen ja kulujen luokitteluun näihin kolmeen kategoriaan liittyy harkintaa
- Luottolaitokset
 - operatiivisen toiminnan kulut ja tuotot operatiiviseen luokkaan
- *Sijoitus- ja rahoitusluokista näillä yhtiöillä siirtyy eriä operatiiviseen luokkaan*
- Vakuutusyhtiöt
 - Operatiiviseen luokkaan vakuutuspalvelutulos ja vakuutukseen liittyvät rahoitustuotot ja -kulut
 - Ei vaikuta IFRS 17-vakuutusstandardin soveltamiseen

? What does this mean for companies applying IFRS 17 Insurance Contracts?

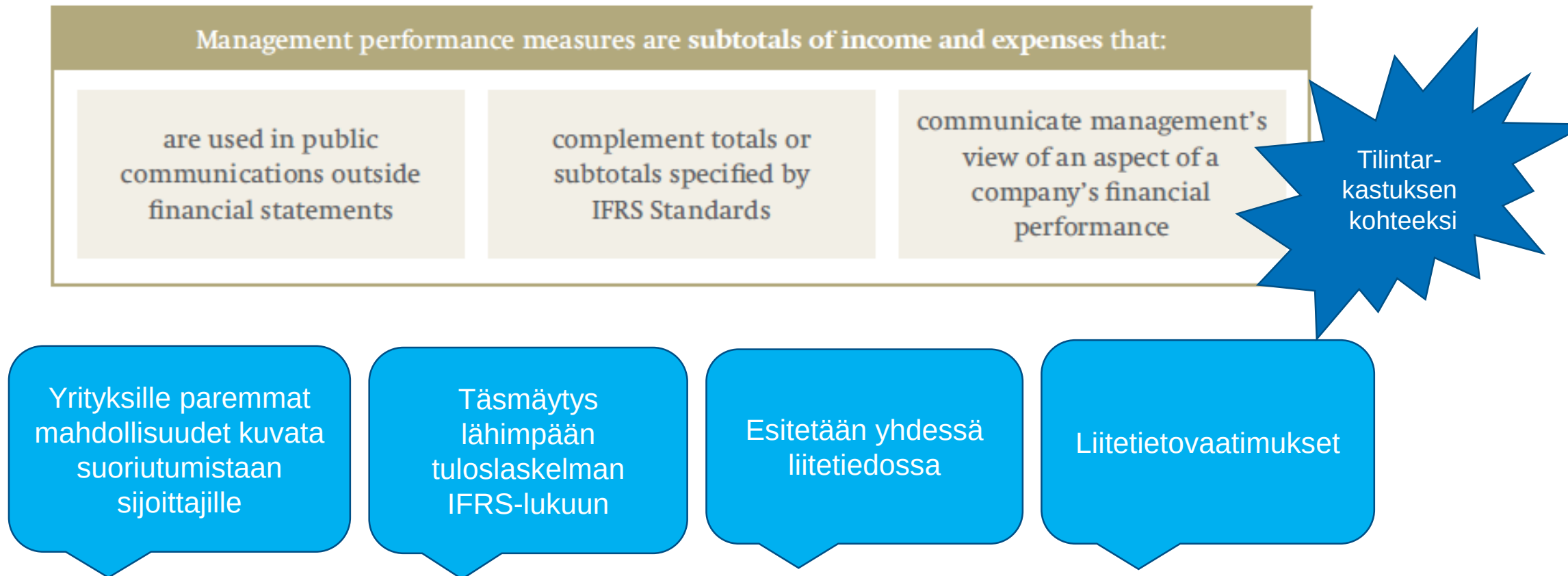
Applying the Board's proposals, insurers would include in the operating category:

- their insurance service result—including insurance revenue and insurance service expenses; and
- their insurance finance result—including investment revenue and insurance finance income or expenses.

The proposals would not affect how companies apply IFRS 17.

Source: IASB

Management performance measures – johdon tulosta kuvaavat tunnusluvut tilinpäätökseen

Source: IASB

ESMAN näkemyksiä

- Yhdenmukaisuus eri laskelmien välillä ja terminologiassa jää tässä vaiheessa saavuttamatta, tästä kritiikkiä
- Johdon tunnusluvut: miksi rajataan ainoastaan tuloslaskelmapohjaisiin?
 - Tase- ja rahavirtapohjaiset tunnusluvut (esim. opo-luvut tai kassavirtaluvut, velkaantuneisuusaste) eivät ole määritelmän piirissä
- Epätavanomaisten (unusual) kulujen määrittelyyn ja esittämiseen ehdotetut uudistukset saavat kannatusta
 - Edelleen määritelmä on kuitenkin liian epäselvä, sitä pyydetään tarkentamaan
- EBITDA olisi toivottu määritellyksi IFRS-välisummaksi

Luonnos kokonaisuutena otettu erittäin positiivisesti vastaan: vertailukelpoisuus parantuu ja läpinäkyvyys lisääntyy

DP: Business Combinations — Disclosures, Goodwill and Impairment

Keskustelupaperi (DP) pähkinäkuoressa

- IASB pyytää näkemyksiä pääasiassa seuraaviin seikkoihin
 - Uusien liitetietoehdotusten käyttökelpoisuus ja toteutettavuus
 - Uusia argumentteja tai evidenssiä liikearvon käsittelyyn/laskentaan
- Kommentoitaika päättyy 31.12.2020
- Ongelmat:

Sijoittajat eivät saa
riittävästi tietoa
hankinnoista ja
niiden
onnistumisesta

Alaskirjaukset
kirjataan liian
myöhään

Arvon alentumis-
testaus
monimutkainen ja
kallis yhtiöille

Liikearvo testattava
vuosittain, vaikei
olisi indikaattoreita.
Hyöty sijoittajille?

IASB: Tavoitteena on parantaa sijoittajille yrityksen hankinnoista esittämiä tietoja kustannustehokkaasti

IASB:n alustavat näkemykset

IASB:n sisällä mielipiteet tästä jakautuvat – pienellä enemmistöllä päädyttiin esittämään arvonalentumistestauksen jatkamista

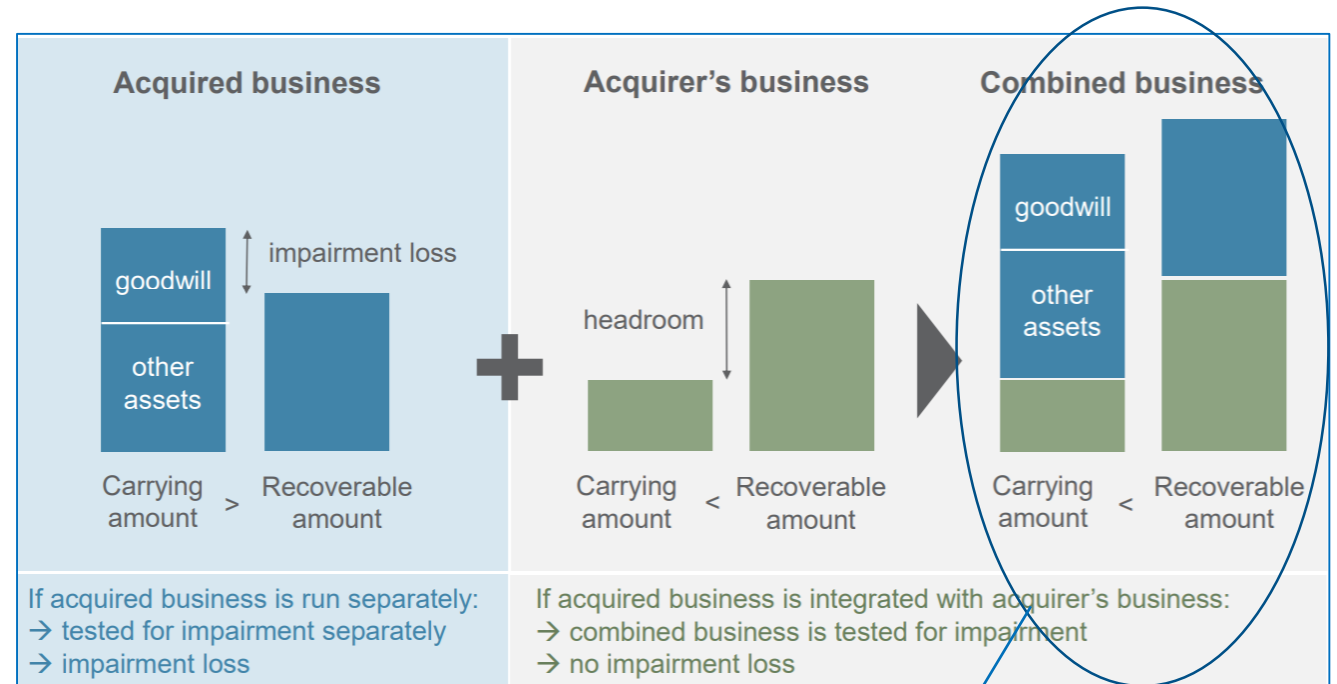
1 Improving disclosures about acquisitions	Require companies to disclose: - management's objectives for acquisitions; and - how acquisitions have performed against those objectives subsequently.	
2 Improving the accounting for goodwill	A Can the impairment test be made more effective?	Not significantly, and not at a reasonable cost.
	B Should goodwill be amortised?	No, retain the impairment-only model.
	C Can the impairment test be simplified?	Yes, provide relief from the annual impairment test and simplify value in use.
3 Other topics	- Present on the balance sheet the amount of total equity excluding goodwill. - Do not change recognition of intangible assets separately from goodwill.	

Lähde: IASB

Liikearvon käsittely – ongelmat

Ongelmat

- Liikearvon arvonalentumistappiot tulevat kirjatuksi liian myöhään
 - Liian optimistiset rahavirrat ennusteissa
 - Hankinnassa syntynyt liikearvo tulee suojatuksi arvonalentumiselta muiden omaisuuserien tuottaman puskurin avulla (“**shielding**”)
- Arvonalentumistestaus nykyisellään liian monimutkainen ja kallis yhtiöille

Lähde: IASB

Testaaminen osana isompaa kokonaisuutta tuottaa puskuria hankinnan liikearvon alaskirjaustappiolle

Liikearvon käsittely – ehdotetut ratkaisut

IASB:n tutki / tutkii

A	Can the impairment test be made more effective?
B	Should goodwill be amortised?
C	Can the impairment test be simplified?

C: Testiä voidaan yksinkertaistaa, ehdotukset:

1. Vuosittainen liikearvon testaus ei pakollista, testaus vain kun havaitaan indikaattoreita
2. Yksinkertaistetaan käyttöarvon (VIU) laskentaa
 - Post-tax diskonttokoron ja rahavirtojen käyttö sallitaan
 - Ennakoituihin rahavirtoihin saa sisällyttää tulevat uudelleenjärjestelyt, joihin ei vielä sitouduttu, ja omaisuuserän suorituskyyvyn parantamisen (IAS 36.44)

IASB: Ehdotetut muutokset tekevät arvonalentumistestin ymmärrettävämmäksi, se on paremmin linjassa käytännön kanssa, kustannustehokkaampi ja vähemmän monimutkainen

Arvon alentumistestaus vs. poistot: argumentteja puolesta ja vastaan

The impairment test is not working as well as the Board intended.

Goodwill is overstated, so management is not held to account.

Goodwill should be amortised. It has been paid for and so, sooner or later, it should have an impact on profit or loss.

If applied well, the impairment test works as the Board intended, ensuring that, as a group, goodwill and other assets of a business are not overstated.

Amortisation is arbitrary and would be ignored by many investors.

The impairment-only model provides useful confirmatory information to investors.

Lähde: IASB

IASB: Ei ole pitävää näyttöä siitä, että liikearvon poistaminen merkittävästi parantaisi taloudellista raportointi -> Pidetään arvonalentumistestaus

Palaute & keskustelut

- Liitetietouudistukset otetaan positiivisesti vastaan, erityisesti hankinnan jälkeisestä suoriutumisesta ja hankinnan perusteista/syistä
- Arvonalentumistestaus vs. poistoihin palaaminen – kysymys jakoi IASB:n lähes tasan, joten he pyytävät uusia argumentteja aiheeseen
 - Kysymys on jakanut markkinaosapuolten näkemyksiä yleisestikin
- Nyt ehdotetut parannukset eivät edesauta ongelman ratkaisemista
 - Shielding-ongelma ei ratkea – liikearvon testaus liian korkealla tasolla
 - Ylioptimististen rahavirtojen ongelma ei ratkea
- Pitäisikö testaustaso määrittää alemmalle kuin segmentin tasolle?
- Tarkennetaan ohjeistusta, koska liikearvo voidaan allokoida CGU-tasoa ylemmälle tasolle?
- Tarkempaa ohjeistusta CGU:n määrittämiseen?
- Jos palattaisiin liikearvon poistamiseen
 - Siirtymävaihe aiheuttaisi epäjatkuvuuskohdan
 - Liikearvolle tulisi määrittää enimmäispitoaika

Viitekorkouudistus ja IFRS

Interest Rate Benchmark Reform

Viitekorkouudistus ja IFRS-muutokset

- Viitekorkouudistus merkitsee koko markkinaa koskevaa uudistusta (IFRS 9.6.8.2, IAS 39.102B)
- Viitekorkouudistuksen muutokset kahdessa vaiheessa

Vaihe	Sisältö	Voimaan	EU:n hyväksyntä
1	Tilapäiset vaikutukset suojauslaskentaan, IFRS 9, IAS 39 ja IFRS 7 Suojauslaskennan jatkuminen	1.1.2020	15.1.2020 Official Journal- julkistus 16.1.2020
2	Muut tilapäiset vaikutukset, IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 16 ja IFRS 4 Mahdolliset vaikutukset kirjaamiseen ja arvostamiseen	1.1.2021	Arvio: Q4/2020

IFRS 17 Vakuutus sopimusstandardi

IFRS 17 Vakuutusopimusstandardin käyttöönotto

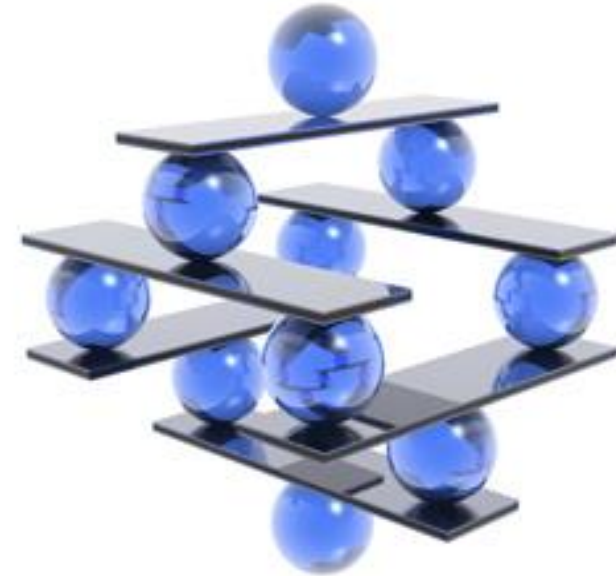
- IASB julkaisi IFRS 17 vakuutusopimusstandardin toukokuussa 2017 ja kesäkuussa 2020 päivityksen, jossa soveltamispäivää lykättiin kaksi vuotta päivälle 1.1.2023
 - IFRS 9 Rahoitusinstrumenttistandardia täytyy soveltaa viimeistään tällöin, jos on soveltanut IFRS 4:n antamaa oikeutta olla soveltamatta IFRS 9:ä vakuutusyhtiön rahoitusinstrumentteihin
- Fiva lähetti loppuvuonna 2019 soveltajille valvontakirjeen, jonka mukana seurasi kysely soveltajan IFRS 17-projektista sekä IFRS 9-kysely asiaan kuuluville soveltajille
 - Soveltajien kanssa käyty heidän projekteistaan keskustelut keväällä ja alkukesällä
- Valvontakirjeillä ja kyselyillä tullaan jatkamaan vuosittain soveltajien projektien seurantaa

ESEF-tilannepäivitys

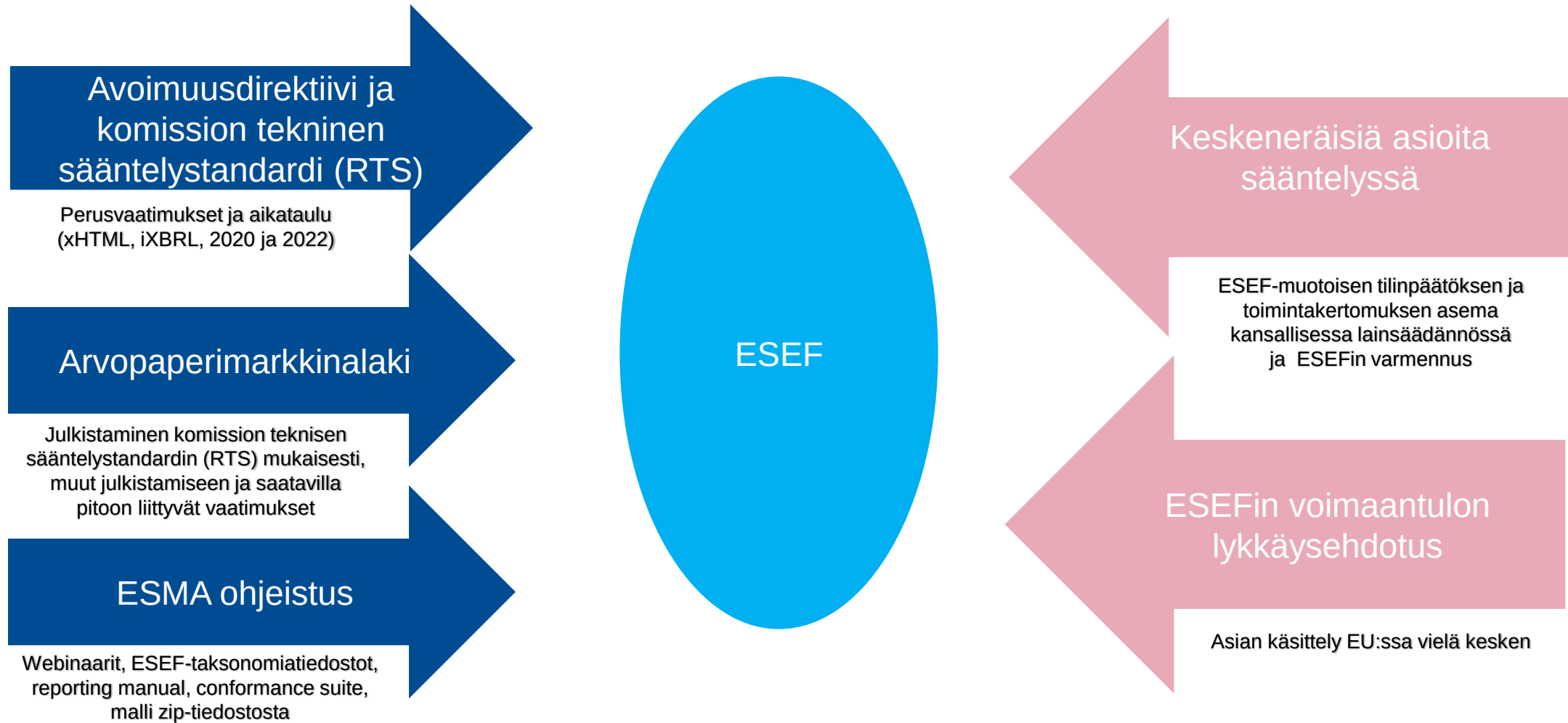
IFRS-tilinpäätösasiantuntija Riitta Pelkonen

Sisältö

- ESEFin sääntelypohja ja soveltamiseen liittyviä epävarmuustekijöitä
- Komission tulkitseva tiedonanto ESEFistä 10.11.2020 (Commission Interpretative Communication)
- ESEFin voimaantulon mahdollinen lykkäys – tilanne 20.11.2020

ESEFin sääntelypohja ja soveltamiseen liittyviä epävarmuustekijöitä

EU:n komission tulkitseva tiedonanto ESEFistä – Commission Interpretative Communication (10.11.2020)

- Tarkoitus selventää ESEF-tilinpäätöksiin liittyviä tiettyjä säännöksiä koskien tilinpäätöksen *laatimista*, tilintarkastusta ja *julkistamista* (avoimuus-, tilintarkastus- ja tilinpäätösdirektiivit)
- Tiedonanto ei huomioi ESEFin mahdollista lykkäystä
- Tiedonannon vaikutukset Suomessa
 - Vuoden 2020 tilinpäätös ja toimintakertomus
 - Voimassa olevan kansallisen lainsäädännön perusteella (AML 7 luku 5§) tilinpäätös julkistetaan ESEFin mukaan – yhtiöiden virallisena tilinpäätöksenä edelleen paperinen allekirjoitettu, josta julkistettu pdf-versio
 - Komission tiedonannon voidaan ymmärtää koskevan pääosin tilannetta, jolloin kansallinen sääntely vastaa EU:n ESEF-sääntelyä. Tiedonannolla ei siten ole suoria vaikutuksia vuoden 2020 tilinpäätöksiin
 - ESEFin varmennus vapaaehtois pohjalta (Suomen Tilintarkastajat ry: Suositus listayhtiön ESEF-tilinpäätöksen varmentamisesta)
 - Vuoden 2021 tilinpäätös ja toimintakertomus
 - Tiedonannon mukainen direktiivien tulkinta usealta kohdin edellyttää kansallisia laki- tai käytänteiden muutoksia
 - Komission tulkitseva tiedonanto apuna lakimuutoksissa
 - Fivan tavoitteena edistää tilinpäätösraportoinnin digitalisaatiota

Tulkitseva tiedonanto – ESEFin tilintarkastus

- ESEF-varmennus on osa lakisääteistä tilintarkastusta ja tilintarkastajan on annettava lausunto siitä, täyttääkö tilinpäätös ESEF-asetuksessa säädetyt vaatimukset
 - tiedonantoon sisältyy oikeudellinen analyysi päättelyketjusta direktiivien kannalta
- Samantasoinen varmennus kaikille tilinpäätöksen käyttäjille riippumatta siitä, missä muodossa he saavat tilinpäätöstiedot: pdf:nä tai rakenteisina sähköisinä asiakirjoina
- Tilintarkastajien olisi tarkistettava tiettyjen ESEF-vaatimusten täytyminen
- Lausunto ESEFistä on sisällytettävä tilintarkastuskertomukseen
- EU:n lainsäädännössä ei täsmennetä, olisiko tilintarkastuskertomus sisällytettävä tilinpäätös- ja toimintakertomus-kokonaisuuteen vai esitettävä yhdessä näiden kanssa erillisenä asiakirjana.
 - tulkitseva tiedonanto ei ota tähän kantaa, vaan kansallinen sääntely ratkaisee.
 - AML 7 luku 8 § 1 mom. Liikkeeseenlaskijan on julkistettava tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ohessa tilintarkastuskertomus

Tulkitseva tiedonanto – muita asioita

- Sähköinen allekirjoitus – yhtiöt ja tilintarkastajat
 - sähköinen allekirjoitus ESEF-asiakirjoille on sallittu, samoin perinteinen allekirjoitus käsin (kuvana)
 - EU-tasolla ei ole nimenomaista vaatimusta siitä, allekirjoitetaanko vuositilinpäätökset tai niihin sisältyvät asiakirjat ja miten ne allekirjoitetaan
 - e-IDAS-asetus: tarkempia ohjeita sähköisestä allekirjoituksesta
 - allekirjoituksiin sovellettavista vaatimuksista voidaan kuitenkin säätää kansallisessa lainsäädännössä
- Tilinpäätöksen muut versiot kuin ESEF (esim. PDF) saadaan julkistaa, mutta ne ovat epävirallisia ja niiden julkistaminen ei ole avoimuusdirektiivin noudattamisen kannalta riittävää
- ESEF-tiedostojen käyttäminen kaupparekisteriraportointiin
 - EU-lainsäädäntö ei kiellä käyttämästä ESEF-asetuksen mukaisesti laadittuja ja julkistettuja, tilintarkastettuja tilinpäätöksiä myös kaupparekisteriraportointiin
- Tiedotevarastot (OAM) voivat ottaa vastaan ESEF-muotoisten tiedostojen lisäksi muitakin muotoja (kuten PDF)

ESEFin voimaantulon mahdollinen lykkäys I

- ESEF olisi pakollinen vasta vuoden 2021 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen osalta
- ESEFin käyttöönotto olisi kuitenkin mahdollista myös alkuperäisessä aikataulussa
- Lykkäyksen toteutuminen edellyttää avoimuusdirektiivin muutosta
 - Lykkäys olisi osa lainsäädäntöpakettia covid-19-pandemian negatiivisten vaikutusten lieventämisestä (Capital Markets Recovery Package) ja osana siihen sisältyvää esiteasetuksen muutosta
 - Esiteasetusta ja ESEF-lykkäystä koskevat neuvottelut EU:n lainsäädäntöelinten kesken aloitetaan 26.11. Neuvotteluiden tavoitteena on saavuttaa poliittinen yhteisnäkemyks muutoksesta mahdollisimman pian tai viimeistään vuoden 2020 loppuun mennessä
 - Euroopan parlamentin kanta asiaan ei ole vielä tiedossa
 - Muutosta avoimuusdirektiiviin ei välttämättä ehditä saada valmiiksi ennen tämän vuoden loppua, mutta EU-tasoinen päätös riittää siihen, että jäsenvaltiot voivat kommunikoida asian yhtiöilleen v. 2020
 - VM tiedottaa mahdollisista jatkotoimenpiteistä myöhemmin

ESEFin voimaantulon mahdollinen lykkäys II

- Valtiovarainministeriö ja Finanssivalvonta seuraavat tiiviisti EU-neuvottelutilanteen kehittymistä ja ovat valmiita aloittamaan jäsenvaltio-option käyttöönoton valmistelun Suomessa.
 - Lykkäyksen käyttöönotto edellyttäisi muutosta arvopaperimarkkinalakiin
 - Arvopaperimarkkinalain mahdollinen muutos edellyttää avoimuusdirektiivin muutosten julkaisua Euroopan unionin virallisessa lehdessä.
 - Finanssivalvonta valmistelee kannanottoa siltä varalta, että avoimuusdirektiivin muutos ei olisi voimassa 1.1.2021
 - Finanssivalvonta pidättäytyisi tietyksi ajaksi vuoden 2021 aikana valvontatoimenpiteistä tilanteessa, jossa listayhtiö ei julkista ESEF-tilinpäätöstä, vaikka ESEFin lykkäys ei vielä olisi voimassa olevaa oikeutta
- Finanssivalvonta suosittaa yhtiöitä jatkamaan jo käynnistettyjä ESEF-projekteja, koska ESEF-raportointiin voi vuoden kuluttua liittyä esimerkiksi varmennusta koskevia uusia velvoitteita, jotka vaativat valmistelua

Vapaaehtoiset ESEF-julkistukset lykkäyksen tullessa voimaan

- Jos jäsenvaltio-optio otetaan Suomessa käyttöön, Finanssivalvonnan tämänhetkisen käsityksen mukaan (koskien vuoden 2020 tilinpäätöstä ja toimintakertomusta)
 - yhtiöt voivat julkistaa vapaaehtoisesti ESEF-muotoisen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen
 - jos yhtiö julkistaa sekä PDF-muotoisen että ESEF-muotoisen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen, tällöin ensin julkistettu on AML 7 luvun 5§:n mukainen julkistus ja se tulisi käydä ilmi julkistettavasta dokumentista tai muuten asiayhteydestä
 - PDF- ja ESEF-muotoista ei tarvitse julkistaa yhtä aikaa, vaan ESEF-muotoisen voi julkistaa myöhemmin sen valmistuttua
- Jos ESEFin lykkäystä (jäsenvaltio-optio) ei tule, ainoaksi vaihtoehdoksi jää julkistaa tilinpäätös ja toimintakertomus ESEF-muodossa

Hyödyllisiä linkkejä

- EU:n neuvoston [lehdistötiedote lykkäyksestä](#) (lehdistötiedote 21.10.2020)
- [Euroopan komission tulkitseva tiedonanto](#) (10.11.2020)
- Webinaarin 24.9.2020 [tallenne ja materiaalit](#)
- [Markkinat-tiedote 2/2020](#)
- Fivan [ESEF-sivut](#)
- ESMA:n [ESEF-sivut](#)

ESEF Reporting Manual
Preparation of Annual Financial Reports in Inline XBRL

Kysymyksiä ja vastauksia

Ajankohtaista listayhtiöiden sääntelystä

Johtava lakimies Pia Ovaska

Markkinoiden väärinkäyttöasetukseen (MAR) muutoksia

- Pk-yritysten kasvumarkkinoiden edistämistä koskevalla EU-asetuksella (EU 2019/2115) muutetaan eräitä MAR:n säännöksiä
 - osa muutoksista koskee kaikkia liikkeeseenlaskijoita ja osa vain pk-yritysten kasvumarkkinan liikkeeseenlaskijoita (Nasdaq First North Growth Market)
 - muutoksia muun muassa markkinoiden tunnustelun soveltamisalaan, sisäpiiriluetteloiden pitämiseen ja vastuunjakoon sekä johdon liiketoimien julkistamisen määräaikaan
 - muutokset voimaan 1.1.2021
- MAR Review
 - ESMA on 24.9.2020 julkistanut raportin komissiolle MAR -muutossuosituksiksi
 - sidosryhmien kuulemispalautteen perusteella MAR on käytännössä toiminut hyvin ja sen merkittävään tarkistukseen ei nähty tarvetta
 - yksittäisiä muutostarpeita ja ohjeistuksen lisäämistä

Markkinoiden tunnustelu – muutos koskee kaikkia liikkeeseenlaskijoita

- Markkinoiden tunnustelua koskeva poikkeus
 - MAR 11 artiklaan lisättävän 1.a-kohdan mukaan markkinoiden tunnusteluksi ei katsota tietojen välittämistä kokeneille sijoittajille neuvoteltaessa joukkovelkakirjan liikkeeseenlaskuun liittyvistä ehdoista
 - Tällaisten liiketoimien yhteydessä tapahtuvan sisäpiiritiedon ilmaisemisen kokeneille sijoittajille katsotaan tapahtuvan osana henkilön työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista
 - Poikkeuksen soveltamisen edellytykset
 - käytössä on asianmukainen salassapitosopimus
 - joukkovelkakirjan liikkeeseenlaskua suunnittelevan liikkeeseenlaskijan rahoitusvälineet (oman tai vieraan pääoman ehtoiset) on jo aiemmin otettu kaupankäynnin kohteeksi
 - liikkeeseenlaskija/ puolesta tai lukuun toimiva taho varmistaa, että tietojen saajina olevat kokeneet sijoittajat ovat tietoisia sisäpiiritiedon saamiseen liittyvistä velvoitteista ja hyväksyvät ne kirjallisesti
 - hyväksyminen voi tapahtua salassapitosopimuksen yhteydessä

Sisäpiiriluettelot – muutos koskee kaikkia liikkeeseenlaskijoita

- Sisäpiiriluetteloiden pitämiseen täsmennyksiä
 - Sisäpiiriluetteloiden ylläpitämiseen liittyviä velvoitteita ja vastuunjakoa liikkeeseenlaskijan ja neuvonantajien välillä täsmennetään
 - MAR 18 artiklan 1 kohtaa muutetaan siten, että liikkeeseenlaskijoiden ja niiden puolesta tai niiden lukuun toimivien henkilöiden on kunkin
 - laadittava sisäpiiriluettelo
 - pidettävä sisäpiiriluettelo ajan tasalla ja
 - toimitettava luettelo toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisimman pian sen pyynnöstä
 - Velvoite varmistaa se, että kaikki sisäpiiriluetteloon merkityt henkilöt hyväksyvät kirjallisesti merkintään liittyvät velvoitteet ja ovat tietoisia sisäpiirikauppoihin ja sisäpiiritiedon laittomaan ilmaisemiseen sovellettavista seuraamuksista, koskee jatkossa sekä liikkeeseenlaskijoita että niiden puolesta tai lukuun toimivia tahoja (MAR 18 (2) artikla)

Johtohenkilöiden liiketoimien julkistaminen – muutos koskee kaikkia liikkeeseenlaskijoita

- Johtohenkilöiden ja lähipiirin liiketoimien julkistamiseen annetaan lisää aikaa
- MAR 19 artiklan 3 kohtaa muutetaan siten, että liikkeeseenlaskijan tulee julkistaa liiketoimet kahden työpäivän kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut johtotehtävissä toimivan tai tämän lähipiiriin kuuluvan henkilön ilmoituksen

Sisäpiiriluettelot – muutos koskee pk-yritysten kasvumarkkinan liikkeeseenlaskijoita

- MAR 18 artiklan 6 kohtaa muutetaan siten, että pk-yritysten kasvumarkkinalle listattu liikkeeseenlaskija voi ylläpitää vain ns. pysyvien sisäpiiriläisten luetteloa, mikäli jäsenvaltio ei ota käyttöönsä MAR:n mahdollistamaa jäsenvaltio-optiota.
- Suomessa jäsenvaltio-optio on otettu käyttöön AML 12 luvun 2 §:n muutoksella, joka tulee voimaan 1.1.2021.
- Säännöksen mukaan pk-yritysten kasvumarkkinalla kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijan on pidettävä sisäpiirihankkeistaan MAR 18 artiklan 1 kohdan tarkoittamaa luetteloa (hankekohtainen sisäpiiriluettelo).
 - vastaa nykyistä käytäntöä, koska Nasdaq First North SME Growth Market -listalle listattujen liikkeeseenlaskijoiden on pörssin sääntöjen perusteella tullut ylläpitää hankekohtaisia sisäpiiriluetteloita.
- Pk-yritysten kasvumarkkinan liikkeeseenlaskijoiden sisäpiiriluetteloiden tarkasta muodosta säädetään komission delegoidussa asetuksessa, joka julkistetaan myöhemmin.

Sisäpiiritiedon julkistamisen lykkäämisperustelut – muutos koskee pk-yritysten kasvumarkkinan liikkeeseenlaskijoita

- Sisäpiiritiedon julkistamisen lykkäämisen dokumentointiin helpotuksia
 - MAR 17 (4) kohtaa muutetaan siten, että pk-yritysten kasvumarkkinan liikkeeseenlaskijaa ei vaadita pitämään kirjaa sisäpiiritiedon julkistamisen lykkäämisedellytyksistä niin kauan, kuin liikkeeseenlaskija pystyy perustelemaan lykkäämispäätöksensä
 - Käytännössä pk-yritysten kasvumarkkinoiden liikkeeseenlaskijat vapautetaan velvollisuudesta dokumentoida kirjallisesti lykkäämisedellytysten täyttymistä ja niiden voimassa säilymistä
 - Lykkäämisedellytyksiä koskevat perustelut tulee kuitenkin pystyä toimittamaan jälkikäteen Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä
- Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, että lykkäämisen eri vaiheiden luotettava muistaminen jälkikäteen voi olla haasteellista, erityisesti pitkäkestoisissa lykkäämistapauksissa
 - liikkeeseenlaskijoiden olisi hyvä etukäteen arvioida lykkäämisedellytysten ajantasaisen dokumentoinnin tarvetta
- Tieto siitä, että liikkeeseenlaskija on lykännyt sisäpiiritiedon julkistamista on toimitettava Finanssivalvonnalle välittömästi tiedon julkistamisen jälkeen kuten aiemminkin

Likviditeettisopimus – muutos koskee pk-yritysten kasvumarkkinan liikkeeseenlaskijoita

- Pk-yritysten kasvumarkkinan liikkeeseenlaskijoille mahdollistetaan uusi likviditeettisopimusjärjestely
 - MAR 13 (12) artiklaan lisätään säännös, jonka mukaan pk-yritysten kasvumarkkinan liikkeeseenlaskija voi tehdä sijoituspalvelun tarjoajan kanssa osakkeita koskevan likviditeettisopimuksen säännöksen edellytysten täyttyessä.
 - Järjestelyn noudattaminen antaa suojan markkinoiden manipulointiepäilyiltä
 - Likviditeettisopimuksen keskeisistä edellytyksistä säädetään komission delegoidussa asetuksessa, joka julkistetaan myöhemmin
 - edellyttää muun muassa erillisen likviditeettitilin avaamista, johon liikkeeseenlaskija allokoii varoja likviditeettiä tukevaa kaupankäyntiä varten

FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

Ajankohtaista listayhtiöiden tiedonantovelvollisuudesta

Koronapandemian vaikutuksia yhtiöiden julkistamiin
tulevaisuudennäkymiin ja tulosvaroituksiin

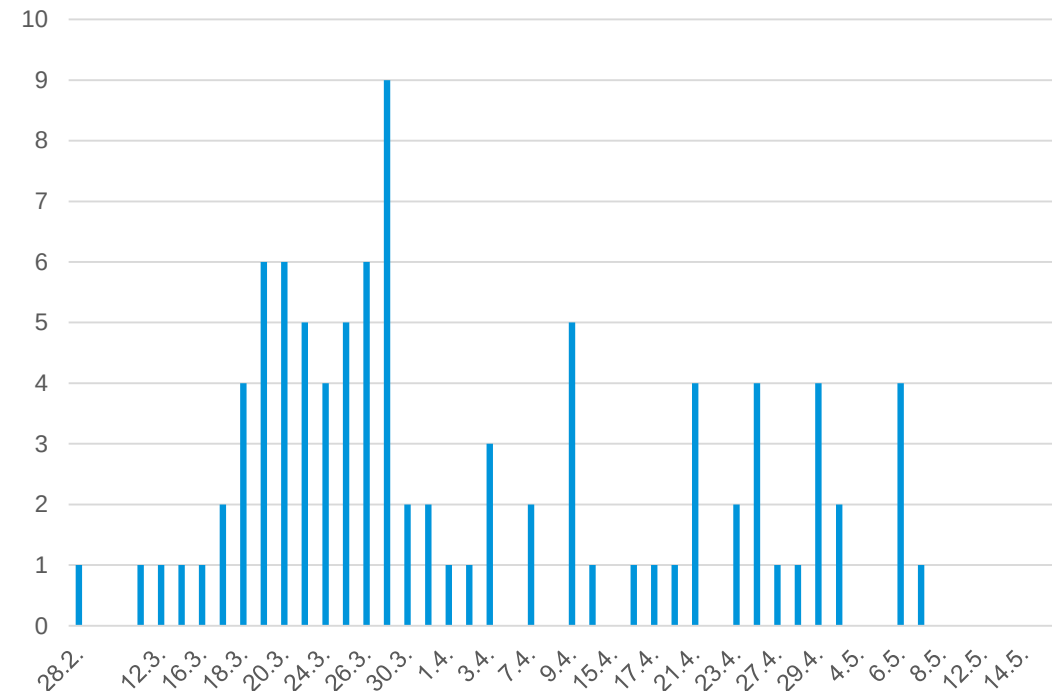
Markkinavalvoja Minna Toiviainen

Tilanne keväällä 2020

- 90 yhtiötä^{*)} luopui tilinpäätöstiedotteessa julkistamastaan tulevaisuudennäkymästä/ tulosennusteesta tilikaudelle 2020
 - Suurin osa näistä yhtiöistä ei tuolloin pystynyt arvioimaan tulevaa kehitystä lainkaan
- Lisäksi yhtiöt julkistivat tiedotteita
 - Sopeutustoimista
 - Muutoksista osingonjakoon

^{*)} tarkastelu kohdistuu osakkeiden ja joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskijoihin pörssin päälistalla ja FN-listalla (n. 170 yhtiötä)

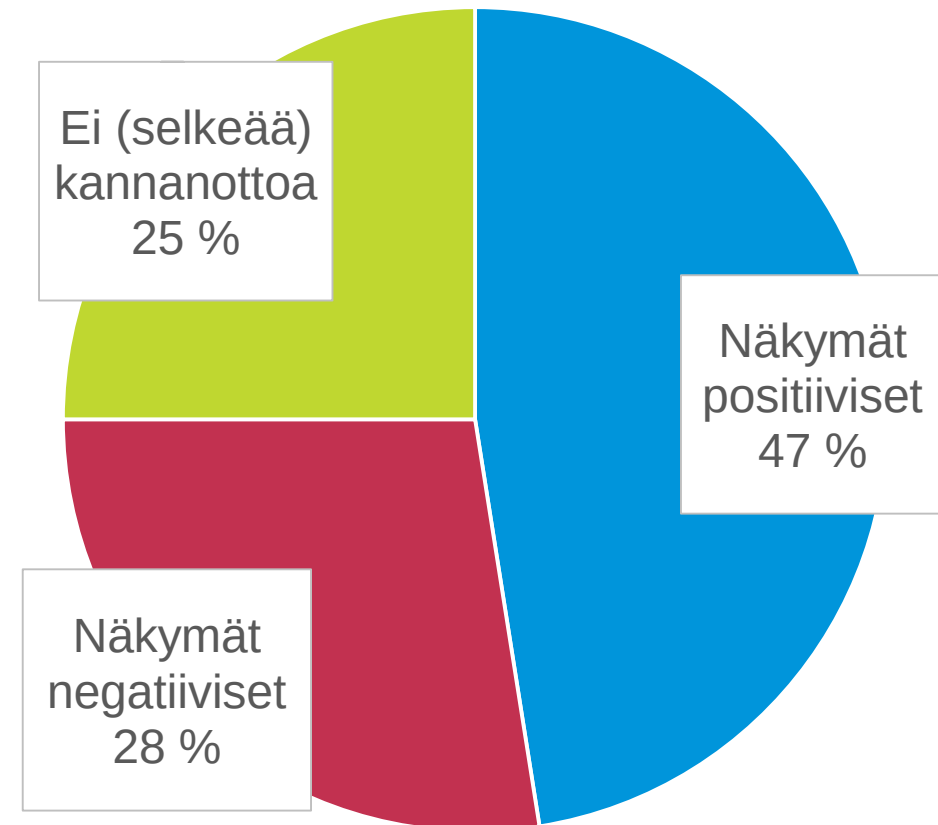
Näkymistä luopumiset kokonaan ja päivitetyt tulosennusteet päiväkohtaisesti

Tilanne syksyllä 2020

- 42 yhtiötä on pitänyt voimassa tilinpäätöstiedotteessa antamansa positiivisen tulevaisuudennäkymän/ tulosennusteen tai nostanut sitä
- Noin 75% (43 yhtiötä) keväällä tulevaisuudennäkymistä kokonaan luopuneista yhtiöstä on pystynyt palaamaan näkymien antamiseen kesän ja syksyn aikana
- Näkymien selkiytyminen on johtanut suureen määrään tulosvaroituksia syys-marraskuussa
 - 34 positiivista ja 18 negatiivista tulosvaroitusta
- 40 yhtiötä ei ole edelleenkään kertonut selkeää näkemystä koko tilikauden 2020 kehityksestä

Syksy: Näkymät vuodelle 2020

ESMAN ja Finanssivalvonnan ohjeistukset ja kannanotot – katso tarkemmin Markkinat 1/2020 –tiedote ja Finanssivalvonnan verkkosivut

- 11.3.2020 ESMAn ohjeistus toimenpiteiksi pandemian johdosta
 - Markkinoiden väärinkäyttöasetuksen velvoitteita noudatettava muuttuvien näkymien osalta
 - 2019 tilinpäätöksiin ja tuleviin taloudellisiin raportteihin tulisi mahdollisuuksien mukaan sisällyttää arvioita pandemian vaikutuksista
- 18.3.2020 Finanssivalvonnan uutiskirje: velvollisuutta julkistaa sisäpiiritieto ei voi poikkeuksellisissakaan tilanteissa ohittaa eikä lykätä
 - Mikäli merkittävästi epävarmuustekijöitä, tulevaisuudennäkymien antamisesta voidaan pidättäytyä, jotta ei tulla antaneeksi harhaanjohtavaa tietoa
 - Tilannetta ja vaikutuksia tulisi kuvata läpinäkyvästi
- 27.3.2020 ESMAn kannanotto pandemian vaikutuksista taloudellisten raporttien määräaikojen noudattamiseen
 - Aikataulumuutoksista huolimatta markkinoiden väärinkäyttöasetuksen vaatimuksia edelleen sovellettava – sisäpiiritieto on julkistettava mahdollisimman pian
- 17.4.2020 ESMAn Q&A-tulkinta vaihtoehtoisten tunnuslukujen esittämisestä pandemian johdosta
- 20.5.2020 ESMAn kannanotto vuodelta 2020 laadittaviin puolivuosisikatsauksiin
 - Poikkeuksellisissa olosuhteissa läpinäkyvyys ja sääntelyn yhdenmukainen soveltaminen tärkeää
 - Jos mahdollista, arvioita pandemian tulevista vaikutuksista tulisi esittää

Havaintoja tilikaudella 2020 esitetyistä tulevaisuudennäkymistä

- Kvartaalikohtaisia ennusteita, kun näkyvyys tulevaan heikko pidemmällä aikavälillä
- Vain hyvin harva yhtiö julkisti erilaisia skenaarioita tulevalle kehitykselle
 - Jos tilanne kehittyy tällä tavalla, johtaa se.... Jos tilanne taas kehittyy toisella tavalla, johtaa se...
- Vaihtelevasti kuvauksia tulevaisuudennäkymiin liittyvistä epävarmuustekijöistä
 - Taloudelliseen kehitykseen vaikuttavat seikat (kuvauksia myös liiketoiminta-alueittain)
 - Aloitettut sopeutus- yms. toimenpiteet, arviot kustannussäästöistä
- Poikkeuksellinen määrä tulosvaroituksia (sekä positiivisia että negatiivisia) on antanut viitteitä siitä, että yhtiöt ovat reagoineet tilanteiden muuttumiseen

Sijoittajan tiedontarve poikkeuksellisessa tilanteessa – Eväitä ensi vuodeksi

- Tulevaisuudennäkymät ja tulosennusteet olennaista sijoittajainformaatiota
- Poikkeuksellisessa tilanteessa korostuu mahdollisimman avoin tiedottaminen
- Jos yhtiö ei anna tulevaisuudennäkymää, millä perusteilla sijoittaja arvioi yhtiön kehitystä; mikä on vertailukohta?
 - Yhtiön liiketoiminnan kehittyminen normaalioloissa?
 - Yhtiön liiketoiminnan kehittyminen vuonna 2020?
- Olennaista markkinoiden odotusten kuuntelu herkällä korvalla
 - Mikäli ennustetta ei pystytä antamaan, on suositeltavaa kuvata markkinoita siltä osin kuin mahdollista
 - Kvartaaliennuste tai puolivuosiennuste, jos näkyvyyttä lyhyemmällä tähtäimellä
- Tilanteiden muuttuessa säännöllisissä taloudellisissa raporteissa tulisi antaa päivitettyjä tietoja riskeistä ja epävarmuustekijöistä
- Finanssivalvonta kannustaa arvioimaan, olisiko tulevaisuudennäkymistä mahdollista kertoa erilaisten skenaarioiden avulla

FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

Ajankohtaista esitevalvonnasta

Koronapandemian vaikutukset ja ehdotus elpymisesitteestä

Markkinavalvoja Marianne Demecs

Esitteet ja yritysjärjestelyt

- Esitetarkastuksessa vilkas vuosi ja runsaasti uudenlaisia tulkintakysymyksiä
 - Esitetarkastuksen painopistealueita
 1. Riskikuvaukset
 - Yhtiökohtaisia ja olennaisia
 - ESMAn ohjeet esiteasetuksen mukaisesti esitettävistä riskikuvauksista
https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma31-62-1293_guidelines_on_risk_factors_under_the_prospectus_regulation_fi.pdf
 2. Koronapandemian vaikutukset yhtiöön
 - Tiivistetty yhteistyö IFRS-valvonnan kanssa
 - Vakionmuotoinen COVID-kysymyspatteristo yhteistyössä IFRS-valvonnan kanssa liittyen ESMAn julkaisemaan puolivuotiskatsauksia koskevaan kannanottoon
 - Tiivis yhteistyö muiden valvojien kanssa ESMAn Corporate Finance Standing Committeeen kautta
 3. Käyttöpääoman riittävyys
- Finanssivalvontaa kannattaa informoida suunnitelluista järjestelyistä hyvissä ajoin

Komission ehdotus elpymisesitteestä 1/2

- Komission ehdotus elpymisesitteestä on osa EU:n Capital Markets Recovery Package -sääntelypakettia
 - Sääntelypaketin tavoitteena on helpottaa pääomamarkkinoiden toipumista koronapandemiasta
 - Elpymisesitesääntelyn tarkoituksena on auttaa yrityksiä hankkimaan pääomaa markkinoilta helpommin ja edullisemmin, jotta ne voivat palautua helpommin taantuman vaikutuksista
 - Komission ehdotus COM(2020) 281 julkaistiin 24.7.2020 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020PC0281>)
- Sääntelyehdotusten EU-prosessi on kesken
 - Neuvoston kanta on saatu (<https://www.consilium.europa.eu/fi/press/press-releases/2020/10/21/capital-markets-recovery-package-council-agrees-its-position/>)

Komission ehdotus elpymisesitteestä 2/2

- Elpymisesitettä koskeva sääntely väliaikainen
- Oman pääoman ehtoisen rahoituksen hankkimiseen
- Edellytyksenä, että yhtiö ollut listattuna vähintään 18 kk
- Suppeat sisältövaatimukset
 - Elpymisesitteen enimmäispituus 30 sivua
- Elpymisesitteen tarkastusaika 5 pankkipäivää
 - Elpymisesitteen hyväksyminen viidessä päivässä edellyttää, että hyväksyttäväksi toimitettu esite täyttää sääntelyn vaatimukset
 - Mikäli esitteessä on puutteita tai epä johdonmukaisuuksia, voi niiden korjaaminen lyhyessä määräajassa olla haastavaa

Vakiomuotoinen kysymyspatteristo covid-19-pandemian vaikutuksista tilinpäätösraportointiin

- ESMA julkaisi 20.5.2020 puolivuositarkastuksia koskevan kannanoton.
- Fiva esittää kannanoton pohjalta yhtiölle joitain yleisiä kysymyksiä siihen liittyen varmistuakseen siitä, että yhtiön julkistama taloudellinen informaatio vastaa poikkeuksellisen tilanteen edellyttämiä vaatimuksia.
- Pyydämme vastaamaan lyhyesti seuraaviin viiteen kysymykseen. Mikäli katsotte, että kysymys ei sovellu yhtiöön pyydämme perustelemaan.

Johdon harkinta

- Markkinoiden epävarmuus ja ennustamisen vaikeus lisäävät johdon harkinnan merkitystä. Lisääntynyttä johdon harkintaa odotetaan kuvattavan riittävällä tarkkuudella puolivuositarkastuksissa, jotta sijoittajat pystyvät ymmärtämään, mitkä erät ovat vaatineet tällaista uutta johdon harkintaa ja miten johto on harkintaa käyttänyt.

Miten yhtiö on huomionnut lisääntyneen johdon harkinnan ja miten se on kuvannut sitä (olennaiset tilinpäätöserät)?

Vakiomuotoinen kysymyspatteristo covid-19-pandemian vaikutuksista tilinpäätösraportointiin

Arviot

- IAS 1.125 edellyttää yhteisöä antamaan tietoa tulevaisuutta koskevista oletuksista ja muista sellaisista raportointikauden päättymisajankohdan arvioihin liittyvistä keskeisistä epävarmuustekijöistä, jotka aiheuttavat merkittävän riskin varojen ja velkojen kirja-arvojen muuttumisesta olennaisesti seuraavan tilikauden aikana.

Onko yhtiö arvioinut covid-19-pandemiasta johtuvia mahdollisia uusia epävarmuustekijöitä tai kasvua jo havaituissa, arvioihin liittyvissä epävarmuustekijöissä? Miten yhtiö on päivittänyt esitettäviä tietoja olennaisten arvioiden osalta?

Arvon alentumiskirjaukset

- ESMAn näkemyksen mukaan covid-19-pandemian vaikutukset saattavat antaa monelle yhtiölle vahvaa näyttöä siitä, että arvonalentumisen indikaattoreita on olemassa (IAS 36.9 ja IAS 36.12).

Onko yhtiö arvioinut indikaattoreita ja päättänyt arvonalentumistestauksen suorittamiseen? Miten epävarmuus on vaikuttanut yleisellä tasolla yhtiön arvonalentumistestaukseen? Miten yhtiö on päivittänyt esitettäviä tietoja?

Vakiomuotoinen kysymyspatteristo covid-19-pandemian vaikutuksista tilinpäätösraportointiin

Toiminnan jatkuvuus

- Silloin kun tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perusten, voi johto olla tilinpäätöstä laatiessaan tietoinen olennaisista epävarmuustekijöistä toiminnan jatkuvuuteen liittyen (IAS 1.25).

Jos yhtiö on tunnistanut tällaisia epävarmuustekijöitä, niin miten yhtiö on ottanut huomioon ESMAn ja Finanssivalvonnan kannanotot raportoinnissaan?

Rahoitusriskit

- Pandemian vaikutukset saattavat aiheuttaa tai lisätä rahoitusriskejä, jotka eivät koskeneet yhtiötä tai eivät olleet yhtiölle merkittäviä tilinpäätöksessä 2019.

Onko yhtiö tunnistanut tällaisia lisääntyneitä tai uusia rahoitusriskejä?

- IAS 34.15-15C edellyttää lisätietojen antamista merkittävistä yhtiön rahoitukseen liittyvistä muutoksista ja tapahtumista, kuten rahoituksen uudelleenjärjestelyistä, kovenanttien rikkoutumisesta tai merkittävistä rahoitusvarojen, kuten sijoitusten sekä laina- ja myyntisaamisten arvonalentumisista.

Miten yhtiö on huomionnut edellä mainitut vaatimukset IFRS 7:n pohjalta, kuten esimerkiksi maksuvalmiusriskin ja sen hallinnan osalta?

Kysymyksiä ja vastauksia

Kiitos!

